ANUL I No. 49 — 6 Pagini 10 Pf. — Joi 16 Iulie 1942

TRANSNISTRIA

APARE SUB CONDUCEREA UNUI COMITET TIRASPOL

GAZETA REDEȘTEPTARII NAȚIONALE A ROMANILOR DINTRE NISTRU ȘI BUG

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA BUCUREȘTI Strada Sărindar 5-7-9

Avem un tânăr Rege.

Avem un Neam care în popas de doi ani, din țăndări și prin sânge a știut să scuture fruntea și poverile, arătând câte bogății zac nu numai în pământul de totdeauna al Neamului nostru, dar mai ales în sufletul și în sângele românului.

Sunt sigur că Argeșul urmează fără șovăire poruncile de unire, de muncă și de luptă, fiindcă îl cunosc și-l simt.

Și eu am plecat din Argeș orfan și sărac, purtând însă cugetul de român, pe care l-a născut în mine familia Argeșului și simțul de român care în lumea de acum 20 de ani era singurul crez al Argeșenilor.

Crezul acesta, Argeșeni, îl slujesc și azi.

Prof. MIHAI A. ANTONESCU

(Din discursul adresat Argeșenilor)

UN IMPERATIV AL VREMII

Cu prilejul unei vizite făcută de d. profesor Mihai Antonescu, vice-președinte consiliului de miniștri, dimpreună cu membrii Guvernului în județul Argeș, d-sa a vorbit, între altele și de rolul pe care sunt chemați să-l împlinească învățătorii și preoții, în noua organizare a statului la care se lucrează în momentul de față.

„Vom începe în curând, a declarat d. profesor Mihai Antonescu, cu organizarea profesională adunând profesiunile și muncitorii în jurul statului, iar învățământul și clerul în organizația națională de educație și propagandă.

Și când ceasul va suna, Mareșalul Antonescu va chema în legiune pe foștii combatanți, pe unitatea morală a luptătorilor de pe front rezemându-se și reclădirea spirituală a neamului. Colegilor mei din învățământ și clerului îndrept depe acum chemarea mea, pentruca să pregătească opera de organizare, ajutând administrația în activitatea ei. Cea dintâi faptă care trebue împlinită este sprijinirea invalizilor, orfanilor și văduvelor de război. Trebue să cercetăm situația fiecăruia.

„Fac un apel călduros către dascăli și către preoți, ca să înțeleagă și să slujească această datorie sfântă a neamului întreg".

Iată temeiurile, răspicat spuse, pe baza cărora se va întemeia viața de mâine a statului și odată cu ea și a neamului.

Concomitent cu acțiunea militară care se desfășoară pe fronturile îndepărtatelor stepe ale Rusiei, și ale cărei biruinte le cunoaștem și ne mândrim cu toții, — regimul Mareșalului procedează și la opera de reorganizare a Statului și de reclădire spirituală a neamului prin organizarea vieții lui politice. Iar pentru realizarea acestei însemnate opere sunt chemați, în primul rând, preoții și învățătorii. Adică, tocmai aceia care prin pregătirea lor întăresc credința noastră creștină și dau neamului încrederea în forța lui morală și în puterea lui creatoare. Învățătorii și preoții sunt luminătorii satelor, ei sunt aceia care fac legătura între organizația Statului și lumea satelor, unde trăește și muncește cel mai pur și mai vrednic element românesc: țăranul. Faptul că guvernul prezidat de d. profesor Mihai Antonescu, înțelege să colaboreze cu preoții și învățătorii la opera de refacere morală și politică a României, înseamnă că Statul de mâine va avea rădăcinile adânc înfipte în realitățile pământului și va înfățișa voința sufletului și a conștiinței românești. După cum un neam nu poate trăi fără onoare, tot astfel un Stat nu poate ființa fără un suport moral. Deaceia, pentruca statul de mâine să poată reprezenta, în afară de voința suverană a neamului, și țelurile lui morale, este necesar ca învățătorii și preoții să fie integrați în viața de Stat, nu sub forma unor simpli slujbași, ci, ca adevărați colaboratori și susținători ai lui. Preoții și învățătorii, acești umili și anonimi muncitori pe ogorul sufletesc al neamului, sunt aceia care propovăduiesc credința și înălțând neamul prin cultură, — nu fac altceva decât să cimenteze viitorul Statului și să îndrumeze pașii neamului pe căile biruințelor întregitoare...

Statul român, expresie-juridică a neamului considerat ca realitate rasială — va putea fi un instrument capabil să realizeze țelurile românismului, dacă va reprezenta, în realitate, nu ca în trecutul apropiat, voința românilor de pretutindeni.

Noi știm că vorba Mareșalului înseamnă ordin și că acesta este faptă. Deaceia, suntem convinși că el va realiza și această mare operă politică și socială a reconstrucției statului cu concursul tuturor acelora care prin priceperea și dragostea lor de neam au un cuvânt de spus în treburile țării. Iar printre aceștia, între primii, se află preoții și învățătorii, adică aceia care reprezintă credința și cultura fără de care nu poate fi concepută nici durabilitatea statului și nici existența viitoare a neamului.

Opera anunțată de d. profesor Mihai Antonescu este un imperativ al vremii: un imperativ spiritual și adânc românesc.

D. prof. Mihai A. Atonescu, Vice-președintele Consiliului de miniștri strânge mâna unui brav invalid de războiu din jud. Argeș

D. PROF. MIHAI A. ANTONESCU INTRE SĂTENII ARGEȘENI

D. prof. Mihai Antonescu, vice-președintele Consiliului de miniștri, întovărășit de d-nii: prof. dr. Tomescu ministrul sănătății publice ministru C. Vasiliu, ministru dr. Dănulescu, secretar g-ral, Bădăuță prof G. Vântu, Alexandrescu Roman, colonel Turtureanu, director Simionescu și d-ra Constanta Georgescu dela Consiliul de Patronaj, a fost Sâmbătă 4 Iulie și Duminică 5 Iulie în județul Argeș.

La plecarea din București, d. Mihai Antonescu s'a oprit în B-dul Basarab colț cu Banu Manta la brutăria Bolintineanu și a inspectat condițiile în care se face distribuirea mălaiului, dând dispoziții să se înmulțească centrele de desfacere și să se organizeze un alt sistem de distribuire pentru a se evita aglomerațiile.

In orașul Găești, d. vice-președinte al Consiliului și d-nii miniștri, s'au oprit pentru a inspecta primăria și câteva magazine, controlând modul de aprovizionare de distribuire a mărfurilor ca și prețurile de desfacere.

La eșirea din primărie, o mulțime de cetățeni s'au înfățișat d-lui prim-ministru pentru a-i prezenta cereri noui în legătură cu aprovizionarea în jud. Dâmbovița.

Inspecțiile din județ

La intrarea în jud. Argeș, d. prim-ministru și însoțitorii săi au fost întâmpinați de d. Constantin Popescu, prefectul județului și de d. general de divizie Dolcescu, comandantul diviziei Pitești.

D. vice-președinte al Consiliului și d-nii miniștri au inspectat succesiv primăria și administrația comunelor Răiești, Mozăceni, Gliganul, Pădurei și Găvani.

La primării, d. prim-ministru a cercetat modul cum se face distribuția ajutoarelor pentru familiile mobilizaților, a pensiunilor și a ajutoarelor pentru invalizi, orfani și văduve de război, dând dispoziții preoților și învățătorilor de a ajuta administrația la stabilirea drepturilor și ocrotirea eroilor de război și urmașilor acestora.

D-sa a cercetat registrele și încasările fiscale și comunale, administrația izlazurilor, executarea planului agricol, măsurile de aprovizionare, organizarea școlilor, cantinelor școlare salarizarea și activitatea membrilor corpului didactic și a clerului, dând dispoziții pentru îmbunătățirea măsurilor administrative, de aprovizionare și control.

In cursul după amiezii, d. Vice-Președinte al Consiliului a vizitat fabrica de textile „Găvana", instalațiile, activitatea și aprovizionarea fabricei și a muncitorilor, primind explicațiile d-lui Micu, și cercetând, deasemenea, activitatea de asistență a muncitorilor organizată de d-na Micu.

D. Mihai Antonescu a inspectat apoi Spitalul Militar din Pitești unde se găsesc și răniți de război și unde d. Vice-Președinte al Consiliului a strâns mâna ostașilor noștri răniți în luptă, inspectând aprovizionarea, farmacia și toate instalațiile spitalului.

Deasemenea, a vizitat penitenciarul din Pitești unde d. Vice Președinte a făcut personal o anchetă printre cei condamnați pentru sabotaj în cadrul acțiunii ce desfășoară pentru uniformizarea pedepselor și a dreptei examinări a condamnațiunilor de până acum.

A vizitat apoi Spitalul județean din Pitești organizat și condus cu vrednicie de dr. Nelepcu.

Deasemenea Liceul Industrial local.

Vizita dela Prefectura județului

La ora 7 d. Prim Ministru a fost condus la Prefectura județului de d. Prefect Tică Popescu.

Aici, d. Prim Ministru a fost salutat de șefii autorităților și de reprezentanții Magistraturii, Invățământului, Clerului, profesiunilor libere, a industriei și comerțului și de meseriași.

D. Vice Președinte al Consiliului a dat aci îndrumări asupra activității care trebue să fie desfășurată în cursul verii pentru sprijinirea familiilor mobilizaților, pentru ocrotirea invalizilor a orfanilor și văduvelor în cadrul Consiliului de Patronaj local și cu concursul tuturor membrilor corpului didactic din Pitești și județ, precum și acțiunea de aprovizionare și control a organelor de aprovizionare pe care trebue s'o îndeplinească membrii învățământului.

D-na Boltuș a arătat că învățământul este dornic să dea tot sprijinul său cum l'a dat și în acțiunea de îngrijire a răniților, fiind gata să îndeplinească toate însărcinările și normele pentru ocrotirea familiilor de ostași și de eroi.

Preotul Gavrilă a exprimat în numele clerului nu numai voința de a sluji în cadrele bisericii și în opera socială de ajutor a administrației, dar și de a face parte dintr'o organizație națională care să pună la dispoziția Mareșalului Antonescu și a guvernului Țării un instrument de împlinire a intereselor generale și de împărțire a răspunderilor naționale de care toți Românii le primesc cu mândrie în timpul acestui războiu sfânt.

D. Nicolae Bobancu, în numele comercianților și industriașilor din Argeș, a mărturisit aceeași voință de a sluji pe Conducător și Țară, declarând că Industria și comerțul înțeleg poverile războiului și doresc să-și facă datoria.

D-sa a exprimat apoi o seamă de doleanțe ale industriei și comerțului interesul unei mai bune funcționări și aprovizionării a circulației mărfurilor și a controlului prețurilor.

D. avocat Tică Popescu, Prefectul Județului, a arătat d-lui prim ministru recunoștința argeșenilor pentru grija pe care o poartă județului, pentru sprijinul pe care l-a dat în aprovizionarea județului și pentru reconstrucția regiunilor inundate ca și pentru refacerea șoselelor, podurilor, a școlilor și bisericilor.

In acelaș timp, d. Prefect Constantin Popescu a înfățișat cu sinceritate d-lui Prim ministru toate greutățile regimului de aprovizionare și neajunsurile create de Federala locală.

D-sa a terminat, exprimând Mareșalului Conducător și d-lui Prim Ministru încrederea și recunoștința Argeșului pentru marea operă națională și desrobireare

(Continuare în pag. 3-a)

Luptăm pentru a ne apăra pământul, familia, proprietatea și credința, pentru a ne împlini misiunea de popor de margine, care s'a jertfit totdeauna pentru tradițiile continentului și ale Crucii.

Armata noastră își împlinește datoria și misiunea.

Oricâte provocări vor mai veni deacum înainte și oricâte interpretări se vor mai face, nu le vom mai răspunde.

Cine provoacă de acum înainte, provoacă pe contul său și al propriului său viitor.

Este tot ceeace avem de adăugat, pentru că și prietenii și dușmanii noștri își pot da seama că istoria Neamului Românesc este în marș.

Mareșalul Antonescu ne stăpânește Destinul și Neamul îl urmează.

Mareșalul a putut într'un an de sbucium să dea Neamului nostru un simț de înnoire și de înălțare, prin arderea în noi înșine a unei jertfe, care ne-a purificat și ne-a ridicat deasupra noastră.

Prof. MIHAI A. ANTONESCU

(Din discursul adresat Argeșenilor)

CE FACEM?

Implinindu-se un an de la începutul războiului, am aflat socoteala jertfelor noastre:

Până la Nistru, 1268 de ofițeri, 566 subofițeri și 29791 soldați, adică 20 la sută din totalul celor morți pentru țară.

De la Nistru până la Bug, 3839 ofițeri, 1559 subofițeri și 94349 soldați, adică 60 la sută. De trei ori mai mult de cât pentru desrobirea Basarabiei,—Moldovei dintre Prut și Nistru și a Bucovinei cotropită de bolșevici).

Cu ceea ce-am pierdut în iadul de la Kerci, Harcov și Sevastopol — până la 22 Iunie — ajungem la vreo 160.000 de morți și răniți.

Care Român nu-și simte sufletul apăsat, cetind aceste numere? Ele ar trebui să fie lângă steagul fiecărui regiment, pe peretele cazarmelor, la intrarea în biserici, în școli, în tribunale... și peste tot unde e vorba de îndrumarea vieții neamului. Cu ele să începem și cu ele să sfârșim toate socotelile noastre...

Un lucru bate însă mai tare la ochi: au murit peste Nistru de trei ori mai mulți fii ai neamului nostru decât pentru Moldova de la apus de Nistru!

Cum de-am ajuns la o jertfă atât de mare? Răspunsul e lămurit: Când am trecut Prutul, armata română din Bucovina și armata germană de la mijlocul Prutului au înaintat repede spre răsărit, ca să țină pasul cu armatele germane ce porniseră spre Kiev și Moscova. Dar rămăsese îndărăt aripa stângă la Leningrad și aripa dreaptă la Odesa, care sunt aproape pe acelaș meridian. La stânga erau Germani și Finlandezi, în fața întăriturilor dela Leningrad. La dreapta, în fața întăriturilor de la Odesa soarta războiului a hotărît să fim noi, Românii (armata a patra).

Cine a văzut cum se întăriseră Rușii împrejurul Odesei rămâne înmărmurit. Fără o mare opintire nu era chip să urnim din loc stâlpul pe care se rezema nei linia de fier a lui Stalin, sprijinită și pe flota din Marea Neagră.

Puteam noi oare să stăm pe loc? Inchipuiți-vă că n'am fi pus mâna pe Odesa în toamna trecută. Inchipuiți-vă că astă iarnă, când viforul cel blestemat potmolise frontul, Rușii, având portul Odesei, ar fi adunat trupe nu numai la Feodosia și Eupatoria, dar ar fi grămădit destulă armată la Odesa, în dosul frontului de la Harkov! Ce amărăciune ar fi fost pentru noi și ce înlesnire pentru Timoșenko, când și-a pornit armatele în luna trecută!

Așa dar, Odesa trebuia numai de cât să fie smulsă din mâna Rușilor la timp.

S'a făcut. A căzut în mâinile armatei comandată de Mareșalul Antonescu. — Sub zecile de mii de cruci, din atâtea cimitire, odihnește acuma țărâna celor morți pentru desrobirea fraților de peste Nistru. Sfântă să fie și sfântă va fi în veci pomenirea lor.

Pe front, facem ce-am mai făcut. La Kerci, la Harkov, la Sevastopol și peste tot, cum mărturisesc și gazetele germane și alte gazete streine, ostașii României au dovedit că sunt vrednici de faptele părinților și strămoșilor lor.

S. Mehedinți

TRANSNISTRIA

GAND ȘI SLOVA ROMANEASCA

POMUL BUN ȘI POMUL RĂU

— Luca, cap 6, vers. 43 — 49 —

Zis-a Domnul Nostru Iisus Christos:

„Nu se poate pom bun care să facă roade rele și, iarăși, nici pom rău care să facă roade bune. Iar fiecare pom se cunoaște după roadele lui. Căci nu din scaieți culeg oamenii smochine, nici struguri din mărăcine.

Omul bun, din visteria cea bună a inimii sale scoate cele bune, pe când omul cel rău din visteria cea rea a inimii sale scoate cele rele. Căci din prisosința inimii grăiește gura lui.

Deci, pentru ce-mi ziceți: Doamne, Doamne — dacă nu faceți ce vă spun?

Oricine vine la mine și aude cuvintele mele și le îndeplinește: vă voiu arăta cui este asemenea.

Asemenea este unui om care zidindu-și casă, a săpat, a adâncit și i-a pus temelie în stâncă. Și venind apele mari și puhoiul izbind în casa aceea, n'a putut s'o clintească, fiindcă era temeinic zidită.

Iar cel ce aude, dar nu îndeplinește, este asemenea omului care și-a zidit casa pe țărână, fără de temelie și izbind în ea puhoiul, s'a prăbușit de grabă și prăbușirea acelei case a fost mare"...

Fiecare pom se cunoaște după roadele lui, — a zis Mântuitorul. Aceasta e o pildă, dar Iisus s'a gândit la oameni. Căci omul e ca și pomul: dă și el roade, bune sau rele, după cum îi este soiul.

Ce sunt roadele pomului? Sunt faptele lui. Și pomul de soiu bun dă roade bune, iar pomul de soiu rău dă roade rele. Mare este mâhnirea stăpânului, care dă toată îngrijirea unui pom, iar la urmă se trezește cu roade rele. Și mare este bucuria stăpânului, care la sfârșitul ostenelilor sale, culege roade bune și bogate.

Pomul cel rău este tăiat de stăpânul lui. Stăpânul bun și înțelept își altoiește pomul cel rău cu altoi de soiu: îi taie coroana stearpă și așteaptă să crească alta din altoiul cel nou.

Pentru Dumnezeu, de asemenea, mare este bucuria, când vede roadele bune ale omului, adică faptele lui cele plăcute. Dar când vede fapte rele, atunci se gândește la pomul cel rău. Veți întreba însă: pentru pomul rău este altoiul, dar pentru om ce este?

Pentru om ce altoi mai bun să fie, decât cuvântul Domnului? Acesta dă viață nouă, putere nouă, rod bun. Și când oamenii s'au dovedit răi, Dumnezeu a trimis pe Fiul său ca să altoiască via sa întru roade bune. Deci, luați aminte, pentrucă Domnul să nu vă zică vouă: „Pentru ce-mi ziceți: Doamne, Doamne — dacă nu faceți ce vă spun?"

Când îți faci casă, nu alegi oare locul cel mai potrivit? Nu sapi pământul, ca să-i bați temelie adâncă și trainică, pentrucă să nu se clatine la zguduituri și puhoiul să n'o ducă? Și n'o așezi cu fața către miază-zi, ca să aibă soare mereu?

Fără îndoială că așa faci, fiind că așa e bine. Dar dacă faci așa cu casa ta, care îți este lăcaș pământean numai un timp scurt, cu atât mai vârtos se cuvine să faci asemenea și cu sufletul tău, care este veșnic. Cu casa duci o viață trecătoare; cu sufletul duci o viață fără sfârșit în lumea veșnică.

Pentru viața veșnică, trebue să așezi sufletului tău cea mai puternică și mai trainică temelie și să ai grije ca lăcașul acesta să fie așezat mereu cu fața către soare. Temelia este porunca și învățătura creștină descoperită nouă de Fiul lui Dumnezeu. Soarele este Dumnezeu.

Auzind și îndeplinind cuvântul Domnului, pui temelie bună lăcașului tău veșnic. Auzind și neîndeplinind, îl ridici pe nisip și se va prăbuși, căci este șubred, iar tu vei rămâne fără adăpost, în frig, ploaie și furtună. Îți va fi atunci mai greu să te apuci de o nouă zidire, dar vei ști că fără temelie bună nu va dăinui.

O, frate creștine, ce fericit vei fi ascultând și îndeplinind cuvântul Domnului în orice împrejurare din viața ta! Neclintită temelie zidești vieții tale veșnice!

TÂRGURILE ODESEI

De când sunt în Odesa am văzut prea puține lucruri din noianul de noutăți ce trebuie să se afle într'un oraș de proporțiile acestuia.

Ceva însă, tot am văzut.

Talciocul.

Talciocul e un târg, o piață în care se vând cele mai eteroclite lucruri. Oamenii, nemaiavând cu ce își duce viața, vând totul, orice mărunțiș care nu-i face trebuință, așa că talciocul e o hală de mărfuri vechi și de alimente proaspete.

Să-l descriu metodic, dela cap. Unul din aceste târguri — și despre el scriu — se află lângă gară. Mai sunt încă două în diverse puncte ale orașului. La intrare pândesc cinci fotografi ambulanți, cari susțin, pentru convingere, că totul se sfârșește în câteva minute și că n'o să-ți pierzi timpul așteptând la infinit. Sicul lor însă nu stă în rapiditatea execuției, ci în panourile în fața cărora te fotografiază. Unul din aceste panouri, viu colorat ca să atragă clientela dela distanță cum atrag becurile aprinse, noaptea, mustele, înfiripează un castel feudal compus din trei turnuri cilindrice, galbene, cu acoperișuri de tablă roșie. Cam vagi cunoștințele de arhitectonică medievală ale pictorului, dar merge.

Altul reprezintă puntea unui vas. În stânga marea văluroasă peste care sboară un pescăruș vânăt. Cu toate că afară e lumină în panou vorbesc pe punte se vede un bec aprins. Un colac de salvare e gata să scape din primejdie pe cel care ar naufragia în fața obiectivului. În fine, ca să le las pe celelalte două de o construcție mai puțin bătătoare la ochi, să-l descriu pe ultimul. În stânga un boschet de iriși cu flori, cât capul de om, e o tije, un fluture de proporțiile unei găini, iar pe alta stă agățat un papagal mărime naturală, însă cu cap de om. Cioc n'are. L'a tras probabil pictorul de el și i l-a smuls. În partea din dreapta o alee culoarea gălbenușului care se pierde într'o pădure de proporții uriașe. Nici papagalul cu cap de om nu m'a tentat, așa că am trecut mai departe.

Pescăriile Aterine, calcan și scrumbii! Mă revoltă un morman de cegi ca niște coarde de vioară cu noduri. Dacă le-ar vedea grecul din poveste, sigur c'ar leșina. Două mărci o scrumbie albastră. Bune, frumoase, dar scumpe, 120 lei un peștișor!?

Vânzătorii de lemne. Să nu vă'nchipuiți că se vând stive, metri cubi sau așa ceva. Nu. Sunt bucățele de lemn scoase de prin casele dărâmate de bombardament, foste grinzi, foste scânduri, foști salcâmi. Grămezi mici, cât să fierbi pe jumătate o mâncare. Lipsa de combustibil se simte, cu atât mai mult cu cât aici se aduceau lemnele de foc dela mari depărtări. Starea de război, cu inerenta lipsă de vagoane a dus și la acest fenomen: vinderea lemnelor cu bratul.

Se'nșiră apoi, pe zeci de metri, zeci de femei așezate pe pământ sau pe câte-o piatră. În fața lor, întinse pe foi de ziar sau pe câte-o cârpă, fel de fel de lucruri și lucrușoare. Găsești aci o babă care vinde nasturi. Ceva găsit prin casă, căci nu sunt doi la fel: nasturi de palton, de fețe de pernă, de cămașe, fantezii etc. Mai departe o jigăriță de fată vinde pachețele cu vopsea pentru stofe. Alta, vrea să plaseze o haibă, o farfurie și un pieptene des. Ochii ți se plimbă pe ligheane de alamă, linguri, inele de bronz pe cari le freacă din ceas în ceas ca să lucească, mașini de călcat, câte un bec, pahare stinghere, farfurii foste boierești lucrate în cobalt și aur dar descompletate, săpun cu înfățișare dubioasă care no cred să spele, săpun colorat roșu, sângeriu, pretins de toaletă, lozeți, fonii, saci și câte și mai câte. Insiruirea, aci, pe hârtie, devine plictisitoare. Văzută cu privirile însă, amuză. E tristă însă mizeria care însoțește peisajul. Mizerie absolută, oameni cu mutre hămesite, cu fețe chinuite de îndelungi posturi, întrerupte când și când de câte-o serie de cartofi fierți, ridicați sau inevitabilele semințe de floarea soarelui.

Aci toată lumea mănâncă semințe. Mari și mici, femei și bărbați, de condiția socială mai bună sau mai rea — câtă s'a mai putut păstra după îndelunga domnie bolșevică — toți se distrează, cu gesturi de maimuțe, ronțăind semințe. Un tânăr, băiat de 16-17 ani, cu pantaloni și cămașe albă, europeană, purtând însă în cap un fel de scufă cu zabace roșii, stă rezemat de un pom în „ourparleuri", cu o fetică. Amândoi, ca să-și înlesnească probabil schimbul de idei și sentimente, mestecă semințe. El, bărbat de, aruncă semințele dela distanță, le prinde în gură ca la circ, le crapă și (pardon) scuipă cojile cu dexteritate, ca un cos de locomotivă. Toată operația de decorticare nu durează decât o clipă. Tânărul, cu toată vârsta lui destul de puțină în ani, e un maestru; un maestru în mâncarea semințelor.

Interesanți sunt ștrengarii copii vânzători de apă. Apă rece într'un ceainic plus un pahar: marfa și instrumentele de negoț. Își strigă marfa pe o melodie inventată de ei, lăudând-o și dându-i nume de mângâiere, doar-doar s'o găsi vreun amator. Vorbele lor sunt acestea:

Est halodnaia voda
Piat copeichi ni bida
Camu na pita
Pro haladita
Est halodnaia voda..

și așa mai departe, iau vorbele și melodia dela început. Îmi traduce locotenentul Alexiu care vădește aptitudini de versificare:

Apă rece de vânzare,
Cinci copeici nu-i lucru mare.
Cine servește
Se răcorește.
Apă rece de vânzare..

Toată Odesa fredonează „Est halodnaia voda".

Frenezia negustoriei a cuprins toată populația. Băiețași de-o schioapă, neavând capital de investit și terminând nasturii de pe acasă, vând dintr'un pachet, cu bucata, țigări „Mareșal Antonescu". Natural, tot cântat: „Țigareta Mareșal Antonescu". Junele negustor are o mutră plăcută: un băiețaș blond, cu ochii ca peruzelele. Îl opresc și-i dau o portocală pe care o primisem și eu de la un ofițer german. Credeam că-i fac copilului o bucurie. Socoteam că numai cu portocala nu se hrănește și c'o să năvălească pe ea și o s'o înghită într'o clipită. M'am înșelat. Băiatul a zis „mersi" și după ce s'a îndepărtat câțiva pași a început să strige o nouă marfă: „Slatcai apersinâi" — „Portocale dulci". Instinctul de negustor învinsese.

Dorin Iliescu

RESTABILIREA vieții religioase în Transnistria

Ziarul „Slovo", care apare în Sofia, a publicat un articol, semnat de d. Simeonoff, în care se ocupă de restabilirea vieții religioase în Transnistria și de acțiunea religioasă a misionarilor români.

După ce arată că România a trimes o misiune bisericească pentru a activa între Nistru și Bug și că primii misionari ortodocși în Rusia au fost preoții militari români, ziarul subliniază că toată această activitate misionară este condusă de Sfânta Patriarhie a României și de Mitropolitul Dr. Bălan al Ardealului, care, cu grupurile sale misionare, a plecat în această regiune încă din Septembrie 1941, a străbătut toate aceste ținuturi, a sfințit biserici, a botezat copii și a săvârșit slujbe religioase.

„Restabilirea credinței creștine în Rusia, spune în încheere „Slovo", este una din cele mai însemnate fapte din vremea noastră. Românii au arătat tuturor cum trebue să se lucreze în această direcție, și, prin aceasta, și-au înscris numele cu litere de aur în paginile credinței".

INSEILĂRI

„PRINTRE ROMÂNII DIN TRANSNISTRIA"

În ultimul număr al revistei „Timocul", organ de luptă național-culturală al Românilor din valea Timocului și dreapta Dunării, d. I. Stănescu, publică un interesant articol cu privire la moldovenii noștri de peste Nistru, arătând în câteva cuvinte starea socială în care se găsesc și conturând rându-le, cu deosebit meșteșug, sufletul și credințele.

„Satele sunt înșirate în lungul cursurilor de apă, — scrie d-sa, — cum sunt și la noi, cu casele micuțe, construite ușor din paiante și pământ și acoperite cu trestie, unele după altele, începând dela orașul Moghilev, din Nordul Transnistriei și până la Odesa. Unele din ele sunt amestecate cu Ruși, cu Ucraineni, fiecare din ei trăind separați, într'o parte a satului."

Oprindu-se asupra mizeriei în care i-au lăsat bolșevicii pe frații transnistrieni, mizerie care numai datorită dârzeniei lor a putut fi suportată, autorul adaogă:

„Ca stare socială Moldovenii sunt pauperi, la fel cu celelalte neamuri conlocuitoare. Au o căsuță mică, compusă din două camere, câteodată din trei camere; ferestrele sunt zidite în peretele casei și nu se pot deschide niciodată pentru aerisire. Lucrul acesta făcându-se prin mijlocirea ușii. Românii aceștia nu-și spun niciodată decât „moldoveni". Termenul este dat de Ruși, ca să nu poată niciodată să înțeleagă o asemănare între ei și noi, cei de dincoace de Nistru."

De mare însemnătate sunt destăinuirile unui învățător din comuna Troița, care scot în relief răutatea fără margini a comuniștilor și scopul pe care l-au urmărit ei: să îndepărteze pe Românii dintre Nistru și Bug de albia lor națională, să-i facă să nu-și mai cunoască neamul și țara de baștină.

Acest învățător, pe când urma cursurile în orașul Balta, în 1935, a avut un lector de limba română, pe care adesea îl întreba „ce este cu acel neam, care cuprinde tot moldoveni, dar care sunt aparte de noi. Această dragoste nu a putut să rodească din cauză că, într'o zi, lectorul nu a mai apărut la cursuri și am aflat că a fost deportat în Siberia. Făclia de lumină, care a aprins-o acesta, nu s'a stins și noi am căutat în mod tacit să aflăm ce este cu această țară — România — care are în ea moldoveni liberi.

Nu am putut afla decât lucruri sumare și puține. Între timp, însă, am plecat la Ovidiopol, pentru interese personale. În oraș exista un carecare Cacialmakof, care se ocupa cu pescuitul pe liman. Acesta părea un om lipsit de orice intenții, și mai ales preocupat de viața familiei lui, care era numeroasă și săracă. Cu toate acestea era moldovean și făcea legătură cu Akermanul. El avea în casa lui cărți românești. Am cercetat aceste cărți, printre care am remarcat și istoria Românilor de d. Prof N. A. Constantinescu, pe care o am și acum."

Cu toate pornirile dușmănoase ale Rușilor, Moldovenimea transnistriană a rămas pe linia Neamului. Și-a păstrat cu sfințenie limba. Nu și-a lepădat-o nici în ruptul capului. „Nu am găsit, — scrie d. I. Stănescu, — nici o diferență. Camaradul meu bănățean Lt. C., a fost impresionat și mai puternic când a văzut că nu există nici un fel de diferență de limbaj între el refugiat din banatul iugoslav și transnistrienii din Grădinița sau Vigoda, cu care ne înțelegeam și vorbeam perfect."

Autorul încheie articolul, despre care înseilăm rândurile de față, astfel:

„Măsurând linia lungă de Români dela malul mării Adriatice la malul de apus al Bugului, se întinde un spațiu cu Români, care sunt descendenți, ca și noi, din aceiași Romani și Daci; o națiune prinsă în realitatea acelei pulsațiuni și etnicități, care trebue să privească pe malul Dâmboviței mântuirea ei.

Românii transnistrieni vor avea fericirea să cunoască în timpul acesta origina lor și locul lor pe pământ. Cititorul să nu-și imagineze o greutate în această educație a transnistrienilor, deoarece nu a cunoscut modul curat românesc în care se exprimă aceștia. Copiii vorbesc românește perfect, cunosc aceleași cuvinte și pot discuta liberi în limba natală.

Deci, în secolul al XX-lea, sperăm să găsim o nouă existență pentru Românii din toate unghiurile."

TRUȘENII DE ALTĂ DATĂ

Eh, sireacele crâșmele noastre răzășești din Trușeni!... Înlăuntru și 'n afara lor am învățat eu a juca cazaciocul pe vine și câte danțuri bărbătești, de unul sau de burtă, ca: *Huleandra, Țiitura, Ghilabaua, Tananaua, Hușanca, Țapul, Corăbiească, Hangul moldovenesc și cel jidovăsc!...*

Acolo, — găl-găl-găl din bărdaca cea cu vin — jumătate de veac în urmă, pe vremea rușilor, — am învățat eu o mulțime de cântece și ciităraturi precum și fel de fel de *basconii, șotii, prujituri, gughine, pătărănii, ghidușii, limba păsărească, cinghitituri, vorba cefuia și jocuri de cuvinte.*

Că numai ce auzeai pe câte unul mai bengos cinghitind:

— „Cinghel, cinghel? — La cap pieptene, la coadă scoare, — pripește boule, cucoșu măgarule!" [1].

Ori: — „Rădăcină pătrăcină — [illegible] voinici o deshină?!" [2].

Sau te îmbia să zici iute, fără poticneală, cuvintele cu pozna: — „Dă și țipul la mâna mea!" [3].

Tot acolo am aflat eu — din [illegible] rămas din bătrâni în bătrâni, — cum era odată, în vremea de demult, traiul oamenilor pe aceste locuri ale Moldovei.

La noi în Trușeni erau patru crâșme răzășești, câte una de fiecare din cele patru baștine — [illegible], *Brașu, Piscul* și *Frasne* — pe care au descălecat odinioară [illegible] patru bătrâni, care s'au așezat aici — la început cu odăile [illegible] — iar mai apoi au făcut și satul, însă nu pe seliștea de acum, dar în altă parte, mai la fața, pe locul numit *Țărlnești* lângă iazul cel mare de odinioară, cu pește și moară cu două pietre, din Valea Băcului, unde se încep *Cheile Băcului*.

Mai aveau trușenenii și un ratoș în afară de sat, la șleahul din Valea Băcului, unde poposeau taberele de care încărcate cu povară, ce mergeau în susul sau josul Băcului.

Crâșmele erau din bătrâni, fiecare baștină cu crâșma ei; și răzășii le închiriau gospodarilor doritori de crâșmărie, iar chiria o beau frățește la fie-care vadea.

Crâșmele erau deschise zi și noapte, și răzășii veneau ca la ei acasă, chiar dacă n'aveau nimic de târguit. Vara bețivii și leneșii satului se tolăneau pe prispă afară sau se grebănau în gârliciul beciului.

Partea femeiască n'avea voie să vie la crâșmă, cum era obiceiul în satele cele boierești.

În fața fie-cărei crâșme era câte un medean neîngrădit, pe care Duminica se hârjoneau flăcăii: se trânteau, se blenduiau, se jucau de-a *mincea hâlca* ori *de-a babaia*, cântau din telinci, din buciume și trăgeau cu arcul, ca să vadă a cui săgeată sboară mai sus ori mai departe.

Seara, pe acest țărcălan, se jucau copleții: *de-a mijatca de-a barbuțul* ori *băteau ciocârlia*, până ce nu mai puteau oamenii de [illegible] lor și-i luau mamele îndurat, gonindu-i cu prăjina acasă.

La sărbătorile cele mari, cum sunt: Paștile, Sfântul Gheorghe, Ispasul și Duminica Mare, pe aceste medeanuri se făcea joc cu lăutari, din scripcă și cobză, și scrânciob cu roată, ca să se deie lumea *hața-împrejur*.

Pe la chindeiu se încingea câte o horă mare, așezată și domoală, în care se prindeau și însurăței. Bătrânii priveau cu bucurie, și numai ce auzeai pe câte unul: — „Ian priviți ce horă mândră!... Parcă-i la *Căinari!*". Fiindcă se povestea, că vre-o sută și mai bine de ani în urmă, *pe vremea împărătesii Catrinii*, când a fost bătălia dintre rus și turc, au luat rușii o mulțime de moldoveni de *beilic*, ca să le fie de călăuze și tălmăcitori sau să le care povara de proviant pentru moscali, iar călărimea de mazâli s'a luptat alături de cazaci împotriva turcilor la luarea Benderiului și a Ismailului.

Și deci atunci, când s'a încheiat pacea dela Căinari, dintre ruși și turci, a fost mare bucurie. Și moldovenii din oastea rusească au încins atunci o horă românească de s'a dus pominul... că s'au prins în ea și ruși și turci!...

De atunci, când se vedea vre-o horă mândră și frumoasă, se zicea: „*Ce* horă mândră!... Parcă-i la Căinari!...".

Pe la Sfântul Gheorghe, când îi codrul încheiat și toată firea îndrăgostită, atunci demiaza, când se duceau lăutarii dela joc la masă, noi flăcăii trimiteam fetele la deal prin vii și livezi. Ele plecau înainte, noi mai târziu; și când ajungeam prin partea locului, începeam a chiui; dânsele ne răspundeau tot prin chiote, pân ce dam unii de alții și ne înturlocam lângă vreo fântână sau izvor. Apoi ne răzlețeam, perechi, perechi ca niște hulubași, pe câte o cărarușă, pân ce ne găseam câte un cuibușor pe iarbă verde, la umbra vre-unui copăcel sau în vre-o poeniță din păduricea răzășască.

Acolo pe iarba mătăsoasă, sub seninul cerului și în mireasma florilor, ne ispiteam săgalnic și ne șopteam, plini de flori, cuvinte dulci de dragoste, mângâindu-ne încetișor peste ochi cu câte o crenguță de liliac înflorit... În jurul nostru vuia văzduhul de bondari și albine... iar din floare'n floare se scăldau în soare, scăpărând din aripioare, fluturași sglobii și frumușei...

Vrăjiți de atâta frumusețe rămâneam clipe lungi tăcuți și nemișcați ca în visare, pe când din vârf de nuc ori de cireș ne cânta cucul de noroc și mierla de veselie.

Pe urmă veneam din nou la joc și scrânciob. Fetele mergeau înainte cântând:

„Dela deal de casa noastră
Crește-o floricică albastră.
Dela deal de floricică
Doarme bădița Costică.
Costea doarme și visează,
Puicuța de dor oftează.

Noi în urma lor, cuprinși frățește pe după gât și cântând:

Sub prosad în fundătură
Șueră-un voinic din gură
— Cucule, pasere sură.
Nu-mi cânta în curătură!
Da cântă-mi în lunca rară,
Să iasă, puica afară,
Să mi-o strâng la inimioară!

Zică cine ce o zice, dar eu zic, că nu-i pe lumea aceasta dragoste mai fericită, și mai plină de flori dulci, decât dragostea aceasta, curată și neprihănită, dintre flăcău și fată mare, în fapt de primăvară.

Nici crâșmele răzășești din sat, nici ratoșul din Băc al trușenenilor nu mai sunt de mult; însă amintirea lor mi-a rămas dragă. De multe ori, în serile de iarnă, când gerul era moale și omătul adălbea întunericul nopții, se grămădeau în ele, deavalma cu mic cu mare, răzășii și mazâlii, pentru *a mai sta de horbă* și a mai scurta din noapte. Și de multe ori îi apucau și cucoșii la sfat.

La aceste sezători puteau afla obârșia tuturor trușenenilor: cine de când și de unde a venit și ce soiu de oameni sânt.

Atunci aflai, că cutari sunt răzăși de baștină, adică dela începutul satului, iar cutare de cumpărătură, adică și-au cumpărat rezeșia; că cutari sunt soiu bun, iar cutare-soiu rău; că cutari sunt așezați la minte, iar cutari îs niște bacaoni, adică trăsniți cu leuca și zurbalăi.

Că cutari nu-s moldoveni curați, de-s neam de grec, de turc, de tătar, de leah sau de arman.

Că ai de Grozav sunt veniți din Tutova; ai de Bădros, ce le mai zice și Chitorag — din Bucovina; ai de Crăciun — din Odobești; ai de Ienei d'inspre Galați; ai de Isac din Jugălia Vasluiului, ai de Haidău — din robia boierilor de peste Prut; ai de Băg — din robia ungurilor, ai de Vărlan — din țara leșască, ai de Ionașcu din Ieși, ai de Tălmaciu din Ceraloz: — în sfârșit adunătură de tot felul și de tot neamul.

Că unul de ai de Apostol Dănilă a fost vtori *sefrar*; că un Dumbrav a fost *ocolaș*; că străstrăbunul unor neamuri de frunte, de rezeși și mazâli, din trușeni, Grecul bătrânul, a fost cămăraș la Ștefan Vodă; că ai de Ionașcu sunt cimotii, adică rubedenii, de ai serdarului Vasile Onofrei din Eși.

Că toate moșiile din țara Moldovei sunt însemnate pe o piele de bivol, care se păstrează la Eși.

Că Ștefan-Vodă a fost un mare voevod de oștiri; iute la minte și iscusit la vorbă, dar străsnic de aspru; că chiar când îți hărăzea o moșie, îți trăgea și o palmă, ca să țîi bine minte hotarele daniei și să nu uiți, că-ți este stăpân și domn; că în bătălie era așa de groaznic, că în soare te puteai uita, dar la dânsul — ha, ha, ha!...

Că *Stâlpul Murgului* de lângă colnicul din pădurea Căprieni, dintre Trușeni și Scoreni, de aceia îi zice așa, pentrucă acolo a crăpat calul lui Ștefan-Vodă, după o încăierare pe care a avut-o cu tătarii pe valea Durlei de pe Isnovăț, între satele Durlești și Dănceni de azi. Că împrăștiindu-i pe tătari a luat-o [illegible] cu ceata lui pe valea Bostăncei în sus prin păduri. Și când a ajuns la locul numit Valea Pământului și a cârmit-o hoisa la stânga prin pădure spre Scoreni, ca să răzbată la mănăstirea Căprienii, atunci i-a crăpat de atâta goană calul lui cel murg pe care-l călărea.

Niciodată n'am auzit pe trușeni să zică: „Ștefan cel Mare" dar numai „Ștefan-Vodă" sau „Ștefan-Voevod". Odată l-am întrebat pe moș Dumitrache Chitorag-Grozav — despre care Ștefan-Vodă tot vorbesc ei? că au fost mai mulți ori a fost numai unul? și dânsul mi-a răspuns, că Ștefan-Vodă cel adevărat — mare [illegible] și voievod de oști — a fost unu singur...

1) [illegible].
2) [illegible].
3) [illegible].

Gheorghe V. Madan

TRANSNISTRIA

ȚARA DE AZI ȘI ȚARA DE MAINE

D. PROF. MIHAI A. ANTONESCU INTRE SĂTENII ARGEȘENI

D. prof. Mihai A. Antonescu vorbind conjudețenilor săi din com. Antonești (Argeș)

(Urmare din pag. I-a)

Cuvântarea d-lui prof. Mihai Antonescu

D. prim-ministru a arătat toate greutățile pe cari le-a întâmpinat regimul d-lui Mareșal Antonescu și greaua strădanie a Mareșalului în reorganizarea Țării, slăbită prin cutremure și frământări și în plin războiu, făcând apel la toți Românii să-și amintească greutățile economice de aprovizionare și transporturi din celelalte războaie și să înțeleagă că, deși azi, Neamul Românesc duce cel mai mare războiu, totuși viața economică a Țării n'a fost oprită.

Opera de însămânțare agricolă a împlinit tot programul cu toate greutățile mobilizării și cu toată primăvara scurtă.

D-sa a arătat apoi marile greutăți pe cari le întâmpină regimul de aprovizionare, care trebuie să se îngrijească în primul rând de armata noastră desrobitoare, precum și neajunsurile întâmpinate de acelaș minister, care a fost recent creat cu organe de administrație ale armatei, nedispunând de administrație proprie, și fiind silit să recurgă la cooperative și federale sau la alte organe particulare, care nu întotdeauna și-au înțeles foloasele monopolului acordat și răspunderile de aprovizionare.

D. prim ministru a declarat că ministerul Aprovizionării este în curs de organizare, pentru a putea dispune de mijloace proprii și pentru ca Guvernul să nu aibă de suportat toate neajunsurile create de unele organizații particulare, federale, cooperative sau altele, care înțelegând răspunderile grele ale războiului nemulțumesc și Guvernul și masa producătorilor și a consumatorilor deopotrivă.

Doresc să se știe — a spus d-sa — că guvernul cunoaște toate aceste stări delucruri, că le desaprobă și le va pedepsi cu asprime, nefiind condus decât de dorința ca producătorii și comercianții curați că-și primească, prin prețuri remuneratorii, dreapta răsplată a muncii lor, iar consumatorii să aibă garanția aprovizionărilor pe prețuri normale.

In plin războiu, când guvernul are de împlinit atâtea răspunderi, de apărat și industria și comerțul și pe producători și pe consumatori în acelaș timp, toată lumea trebue să înțeleagă că sunt greutăți neînchipuit de mari care au stat în calea guvernului și să nu ceară regimului Mareșalului Antonescu să poată organiza ideal și mulțumind pe toți o economie națională care ani dearândul a fost complect dezorganizată, lipsită de orice plan director și de orice metodă de sprijinire a producției agricole și industriale, astfel că, în popas de un an și jumătate și în plin războiu, nu s'a putut înfăptui mai mult.

Să-și amintească toți de greutățile de alte războaie și chiar de vremea când în timp de pace nu se plăteau salariile și în preajma iernii piețele erau dezorganizate, pentru ca să-și dea seama toți de ceeace înfăptuește totuși azi, cu toată grija pe care Guvernul trebuie s'o poarte în primul rând Armatei și condițiilor grele ale războiului nostru.

D. vice-președinte al Consiliului a declarat că s'au luat măsuri și s'a înfăptuit pentru 140 articole esențiale o revizuire a prețurilor care era nedreaptă.

Prețurile vor fi așezate, atât pentru producătorii agricoli și pentru cei industriali, cât și pentru comercianți pe un principiu just de dreaptă remunerare, dar speculanții ca și cei cari săvârșesc acte de sabotaj împotriva intereselor generale și ale războiului, vor fi pedepsiți cu asprime pentrucă altfel întregul aparat economic al Statului va ajunge să fie amenințat.

Un desechilibru economic și o cascadă a prețurilor — a spus d. prim-ministru — aduc la inflație, la sporirea fără măsură a emisiunii pentru acoperirea nevoilor războiului, ale funcționarilor și ale administrației, ceeace ar obliga Statul să meargă la o considerabilă sporire a impozitelor.

Această cursă a prețurilor continuând, nici producătorii, nici comercianții și industriașii n'ar mai primi, prin moneda hârtie de inflație, o dreaptă acoperire a mărfurilor și muncii lor, iar Statul ar fi silit să ajungă la impozitul pe capital, pentru restabilirea echilibrului economic și financiar.

Acest lucru Guvernul Mareșalului Antonescu nu-l dorește.

Toată lumea trebue să înțeleagă însă că, după cum atunci când ești cuprins de valurile unui torent, întinzi brațele pentru ca să găsești stânca pe care să-ți salvezi viața, un dezechilibru grav al prețurilor, cascada inflației și valul impozitelor care ar urma, nu ar opri o asemenea politică decât de stânca proprietății imobiliare și nu ar reașeza sistemul financiar al Statului decât prin impozitul pe capital.

Toată lumea trebue să înțeleagă deci producătorii și consumatorii, comercianți și industriași, ca și funcționari publici, că în această vreme avem cu toții datoria — unii mulțumindu-ne cu câștiguri reduse, ceilalți străduindu-ne să ne asigurăm aprovizionările din muncă și mijloace comune — să evităm o agravare a situației economice, care ar putea să răstoarne sistemul economic și financiar pe care Guvernul îl va păstra cu înverșunare împotriva oricui și oricând, fiind contra inflației, a impozitului pe capital și a anarhiei economice pe care aceasta ar aduce-o.

Doresc să se știe că Țara noastră reprezintă încă o insulă de belșug, cu toate poverile războiului, cu toate jertfele pentru armată și cu toate neajunsurile transporturilor, din cauza stării de războiu și a nevoilor armatei.

Dacă am compara starea dela noi cu aceea din alte țări, dacă toată lumea ar ști privațiunile și lipsurile din alte părți, dacă toată lumea și-ar da seama că moneda noastră este pe piețele internaționale în creștere, cu toate jertfele pe care le-a făcut regimul Mareșalului Antonescu pentru susținerea războiului, fără ca să mărească impozitele și fără ca să recurgă la mijloacele grave pentru procurarea veniturilor necesare, sunt convins că românii drepți și onești ar fi aceia care ar explica și pr[illegible]ilor răuvoitori sau necunoscătorilor că starea economică a țării noastre este totuși dintre cele mai bune pe continent.

Efortul depus de țara întreagă petru împlinirea planului agricol și însămânțarea a 10.690.000 hectare în câteva săptămâni ale scurtei primăveri, învederează că masele românești înțeleg să sprijine prin munca și strădania lor pe Mareșalul Antonescu și că masele țărănești mai ales își dau seama că regimul de azi este un regim de cinste, de dreptate și de ocrotire a mulțimilor, chiar dacă neajunsurile create de starea de războì și unele deficiente locale, de care nu poate fi răspunzător guvernul, creiază unele legitime nemulțumiri.

Ne străduim zi și noapte — a spus d. prim ministru, și întregul guvern se străduește să ajute pe Mareșal în opera lui.

Campania de realizări agricole va fi urmată de o campanie a producției industriale, pentru că urmărim — a spus d. vicepreședinte — să planificăm producția și să ajutăm pe producători prin mijloace de import, prin mijloace fiscale și prin sprijinirea transporturilor și a desfacerei, pentru a înfrunta orice criză de producție care ar veni și orice încercări ale unor speculanți și intermediari nevrednici, în dauna neumăraților producători și comercianți curați și a consumatorilor care trebue să fie ocrotiți.

După ce a dat instrucțiuni asupra modului cum să se organizeze activitatea locală pentru opera socială și pentru îmbunătățirea aprovizionării, d. prim ministru a făgăduit credite pentru producători și sprijin industriei locale, a declarat desființat dreptul federalei în aprovizionările județului Argeș aprobând ca d. prefect să organizeze cu comercianții din județ un nou sistem de aprovizionare.

Totodată a mulțumit d-lui prefect Tică Popescu, pentru vrednica sa acțiune și pentru realizarea planului întocmit d d. vice președinte în toamna anului precedent, în vederea refacerii podurilo și șoselelor și a înființării de pătule și grajduri comunale ca și pentru reconstruirea satelor inundate, acțiune desfășurată cu vrednicie statornică de prefectul județului și de colaboratorii săi.

Masa dela Cercul Militar

La ora 9 jum., garnizoana locală, în frunte cu domnul general Boițeanu, comandantul Diviziei, a dat o masă la Cercul Militar din Pitești, la care au participat comandanții Unităților, ofițerii superiori din garnizoană, precum și șefii autorităților civile în frunte cu Prefectul județului, primul președinte al Tribunalului, primarul Piteștilor, etc.

Domnul Prim Ministru a închinat pentru Majestatea Sa Regele, pentru Mareșalul desrobitor și pentru Armata Țării.

In timpul mesei, piteștenii s'au adunat în grădina publică din fața Cercului Militar și au făcut o caldă manifestație domnului Prim Ministru care a ieșit în fața mulțimii și a rostit următoarele cuvinte:

ROMANI,

In ceasurile grele ale unui Războiu Sfânt, toți trebue să avem un singur strigăt:

Trăiască Regele!
Trăiască Mareșalul nostru!
Trăiască Armata desrobirii!

*

Duminică 5 Iulie, d. Vice-Președinte al Consiliului întovărășit de d-nii Ministru Tomescu, General Vasiliu și Dănulescu, de Alex. Bădăuță, Secretar General, de ceilalți însoțitori și de autoritățile locale, a fost primit la Comandamentul Diviziei de d. General Boițeanu.

Apoi a vizitat cazarma Regimentului Argeș unde a trecut în revistă trupele și a primit defilarea Regimentului asistând în urmă la o serbare militară dată de trupa regimentului și la reprezentarea unei scene de războì scrisă cu talent de Sergentul Țuică.

După aceea au vizitat Regimentul 6 Artilerie, unde a fost primit de ofițerii și a semnat în cartea de aur a acestei brave unități care și-a pierdut comandantul în războì.

Plecând de aci, d. Prim Ministru a depus la cimitirul din Pitești o coroană la mormântul fostului director al liceului, profesor D. Ghimpa.

La Curtea de Argeș

La Curtea de Argeș, d. vice președinte a fost primit la Mănăstire de Prea Sfinția Sa Episcopul Antal și de elevii liceului militar „Mareșal Antonescu".

D-sa s'a închinat și a depus flori la mormintele Regilor.

Primit la primăria Curtea de Argeș de către d. primar Brânză, ajutorul de primar Ștefănescu-Goangă și șefii serviciilor orașului, d. Mihai Antonescu s'a interesat de lucrările edilitare și de nevoile comunei.

D. prim ministru a inspectat apoi satele Albesti, Oești și Căpătineni, fiind primit de primarii comunelor și fruntașii satelor, invalizi, răniți și văduvele de războì.

In satul Antonești, d. prof. Mihai Antonescu a rostit următoarea cuvântare:

Domnilor Miniștri,
Inalt Prea Sfințite,
Domnule Prefect,
Argeșenii mei dragi,

Am venit aici ca să-mi închin credința și puterile,

D. PROF. MIHAI ANTONESCU

Argeșul este mândria mea.

Fiindcă Argeșul este temelia de Neam .

De aici, din Carpații de totdeauna ai Neamului nostru, au coborît Voevozii pe albia Argeșului, zidind Neamul nostru.

Aci străjuește ca o amenințare Cetatea lui Țepeș Vodă, amintind judecata aspră și osânda dreaptă a unui Voevod înoitor de Neam.

Aci, în Argeș, a fost leagănul Regatului nostru și al aceluia care a luptat pentru independența noastră.

Iar azi, este crucea de mormânt a Regilor și altar de închinare a Dinastiei și Neamului nostru.

Și tot Argeșul ne-a dat pe Mareșal.

Argeșul este pentru mine temelie de viață.

De aceea, venind pe pământul strămoșilor mei, împlinesc o adevărată închinare și primesc puteri noi.

In mijlocul vostru, țărani dragi îmi înmiesc puterea.

Voi, țărănime sunteți stânca în care Dumnezeu a dăltuit veșnicia Neamului nostru.

Voi sunteți sângele care, veac de veac, răscruce de răscruce, ați despicat cu lupta și jertfa noastră toate înfruntările și toate primejdiile.

Cu sângele vostru ați apărat pământul și i-ați plămădit rodul.

Cu munca voastră ați rodit glia.

De aceea, cine vrea să simtă Neamul Românesc, puterea și unitatea lui.

Cine vrea să-i facă dreptate;
Cine vrea să-i facă dreptate;

Să meargă pe câmpurile de bătaie unde curge sângele românesc și în mijlocul vostru să vină, pentruca să simtă că voi sunteți piatră de temelie și zid de credință românească veșnică.

Va veni ceasul, săteni dragi, când să facem dreptate și să sprijinim țărănimea de pretutindeni, nu numai pe voi cei cari, aci, pe crestele Argeșului, ați fost prăvăliți de furtuni și inundații, sau pe orfanii și văduvele Sfântului nostru războì din satele voastre:

Va veni ceasul când lupta desrobitoare a Mareșalului Antonescu se va întoarce pentru a zidi țărănimii un mare viitor național și un mare viitor social.

Acum ducem un războì drept.

Un războì în care ne apărăm pământul, glia aceasta sfințită, care e toată puterea de viață a Neamului și însăși puterea vieții voastre.

Pentru voi, țăranii mei dragi, voi iubiți pământul:

Voi răsăriți primăvara ca furnicile și purtați cu brațele voastre sângele vieții în câmpul muncii, rodindu-l;

Voi luptați și risipiți sângele vostru ca să apărați pământul, înfigând trup de jertfă în acelaș pământ, așa cum altădată Meșterul Manole, aci în Argeș, a zidit trup din trupul lui, pentruca să se înalțe altar de credință;

Voi luptând, apărați proprietatea pământului acestuia din care ați răsărit și în care trebue să vină bogăția muncii voastre după jertfa pe care o dați.

Voi iubiți credința Domnului și Crucea.

De aceea, voi, temelie de Neam, sunteți acei cari primiți mai greu frământările luptei, care petrupul vostru trec.

Dar aceasta este misiunea noastră.

Noi am fost poartă de suferință a Europei din răsărit și din trupul nostru, veac de veac, am însăilat durere de durere, nedreptate de nedreptate cu credința în Dumnezeu și în drepatea noastră, care din veac în veac ne-a spălat suferința și ne-a ridicat fruntea și drepturile.

Acelaș sânge care s'a ridicat de atâtea ori pe aceste creste ca să le apere, acelaș sânge se luptă azi pe țărmul Mării Negre, pentruca acolo să ne apere credința și drepturile.

Iar când războiul se va sfârși, veți vedea, săteni dragi, că pentru voi ați luptat.

Dreptatea Neamului a voastră va fi.

Ridicarea Neamului pe voi vă va ridica.

Nu poate să existe gând național și faptă pentru Neam, care să nu fie închinată țărănimii.

Și nu poate să fie dreptate socială și gând de îndreptare a ordinei Neamului, fără ca să vă ridice pe voi, puterea noastră de totdeauna.

Ridicarea națională și dreptatea națională prin voi vor veni și pentru voi se vor împlini.

Mareșalul nostru luptă azi ca să zidească prin spadă și prin cruce drepturile noastre.

Apoi vom zidi pentru voi dreptatea, săteni dragi, dreptatea care va fi însăși liniștea pământului nostru și a viitorului nostru.

Să aveți încredere în lupta Mareșalului și în strădania noastră sbuciumată.

Așa cum pe câmpul de bătaie ați fost viteji între viteji

Așa cum pe ogorul muncii, voi, țărani dragi, ne-ați dat în această primăvară fiorul sprijinului vostru, rodind prin munca voastră în plin războiu peste 10 milioane de hectare, cu toate greutățile vremii și primăvara scurtă;

Așa să duceți mai departe nebiruite, totdeauna, puterile Neamului nostru.

Din credința voastră statornică, din munca voastră nesopăitoare și din jertfa voastră neînfricată, ne toarcem și noi puterile sbuciumului, pe care le închinăm Neamului, și mâine vom toarce temeiurile ridicării voastre și dreptății voastre.

De aceea, cu încrederea în Dumnezeu, să închinăm credința noastră Regelui Țării, Mareșalului desrobitor al Armatei noastre.

D. prof. Mihai A. Antonescu decorează pe ofițerii și ostașii din orașul Pitești

Răspunsul d-lui prim-ministru

Răspunzând, d-l prim. ministru a rostit următoarea cuvântare:

Prea Sfințite Părinte,
Romånce și Români,

Am spus și acolo pe crestele Carpaților, la Corbeni, de unde venim, că regăsirea Argeșenilor mei este o îmbărbătare și un spor de putere.

Purtându-mi viața de zi și de noapte pentru a sluji și împlini strădania sfințită a Mareșalului, înțelegerea voastră, mărturia iubirii și încrederea voastră îmi reazimă sbuciumul zilnic.

Suntem la o răscruce grea a veacului.

In încleștarea blestemată a morții, prin care viața își deschide drumuri noui, se plămădesc vremuri mari în care neamul nostru trebue să-și cucerească rostul.

Dacă pentru alte Neamuri, lumea nouă poate să însemneze schimbarea unor rosturi largi de viață, ceiace trebue să fie sensul luptei și reconstrucției noastre de mâine, este ridicarea țărănimii și înălțarea tineretului în cultul iubirii de țăran.

Pentrucă țăranul este începutul și sfârșitul Neamului nostru.

El este piatra de hotar care apără cu zid de veșnicie istoria noastră.

Cine trece peste acest hotar;
Cine nu înțelege săteanul;
Cine nu-l respectă munca și nu se leagă să i-o ajute;
Cine nu respectă sângele jertfei lui;
Acela nu este Român.

A iubi pe țăran nu înseamnă însă numai a-i rosti cuvinte sau a împărți unele daruri și bunuri.

A iubi pe țăran înseamnează să-i înțelegi misiunea lui națională, să rezemi Neamul însuși pe țărănime, dând ordinei naționale și sociale toate mijloacele pentru înălțarea țărănimii.

Suntem popor de soldați și ne facem datoria ca soldați azi.

Dar suntem totdeauna popor de agricultori și trebuie să ne facem datoria de a ajuta munca țărănimii noastre, ridicându-i ogorul și dându-i puterea ca, din rodul lui, să poată să țină seva vieții românești, familia satelor noastre.

Organizarea muncii țărănești, ridicarea economică a țărănimii, îmbogățirea săteanului nostru prin mașinile care să-i ajute munca pământului și prin inventarul viu care să i-o pună în valoare, acestea sunt poruncile pe care un Neam de cărturari trebue să le împlinească pentru a da jertfei soldatului de azi al unui Neam de soldați, cinstirea ce se cuvine.

Tineret drag, ție iți trimite destinul și răspunderea ceasurilor de mâine, dar și folosul luptei de azi.

Pentru tine, tineret, se dă lupta aceasta și a noastră și a lumii, ca să ți se pregătească porți mari pentru vremuri mari.

Ca o nicovală care primește loviturile pentru ca să [illegible] în parafocului fierul muncii, la fel tu trebue azi să torni pe nicovala destinului voința [illegible] bătaia focului, pentru a întemeia viitorul.

Suntem un Neam sănătos.

Avem puteri de viață nesfârșite.

Nașterile noastre sporesc, în timp ce alte popoare cad obosite.

Pruncii noștri, furnicile ma[illegible] lor și ale câmpurilor, mărturisesc veșnicia sângelui din noi, arătându-ne că putem stăpâni veac de veac glia noastră.

[illegible] pământul nostru, cu bogățiile lui stă comoară veșnică din care munca noastră poate să scoată toată bogăția de care viața are nevoie.

Sângele și credința din noi sunt mărturii de putere, pe care jertfa armatei a putut să le probeze și prietenilor și dușmanilor.

Femeia satelor noastre poartă și ea în credința și în sângele ei rosturi care trebue să fie împlinite.

Priviți costumul ei, iile și fețele noastre stropite de sângele jertfei și de aurul ochiului nostru și al mâinii țărăncilor noastre.

Gândiți-vă că Româncele n'au învățat în școală acest lucru.

Că el a trecut ca un tezaur, din ac în ac, din mână în mână, din generație în generație, odată cu legenda și tradiția acestei munci casnice, bogăția strămoșilor pe care ne-au trecut-o alături de durerile frământărilor noastre.

In munca noastră stăpână, în lucrul acesta al femeilor, ca și în sângele de viteji cu care luptă soldații, stă mărturia că Neam de stăpâni am fost; că strămoșii noștri au avut altădată o istorie mult mai mare și că noi, prin trăirea de azi și prin împlinirile de mâine trebue să facem ecou sfințit acest trecut strămoșesc.

Dacă Neamul nostru n'ar fi un Neam de stăpâni, care poate să stăpânească viața și să și-o toarne în tipare noui.

După ani de decădere, cu putere de fulger, ne-am regăsit toată încrederea și, împrejurul Mareșalului, Neamul întreg a adus toată fapta.

Străjuesc în noi și izbucnesc la cea dintâi chemare sau la cea dintâi apăsare, drepturile veacurilor și ale pământului pe care strămoșii noștri le-au zidit în sângele din noi.

Și nimic pe lume nu ne va putea stinge această putere.

De aceea tineret drag, privește cu mândrie viitorul nostru mare.

Pregătește-ți drumul cu încredere.

Pentrucă din răscrucea veacurilor care frământă azi pământul Europei și al lumii vor ieși biruitoare numai popoarele care își vor alege drumul urmând impulsul sănătos al vieții și nu cântece de sirenă, erezii sau prejudecăți.

Și nu există Neam care să poată aduce în această răscruce, ca și la masa judecății, tot ce a putut să aducă Neamul nostru în popas de doi ani de când Mareșalul și-a luat sarcina predestinată să arate lumii de ce poate fi în stare Neamul românesc.

Să porți încredere, tineret drag, în puterile tale și să înțelegi sbuciumul Mareșalului Antonescu și lupta noastră pentru cruce pentru pământ și pentru lege, care nu este decât lupta pentru propriul tău viitor.

Cu deplină încredere în țărănimea noastră care este și temelia națională și temelia socială a Neamului și a viitorului nostru;

Cu încredere în sângele din noi, în credința din noi, în puterea gândului nostru și a brațelor noastre;

Tu tinere drag, ai o singură datorie să urmezi poruncile leagănului tău și legile de onoare ale Românilor.

Să fii unit cum n'a fost niciodată Neamul nostru.

Să-ți legi sufletul în zale de credință și să duci mai departe fiorul sfânt al luptei, al muncii și al jertfii românești de care tresare azi Neamul întreg la chemarea Mareșalului și pentru Regele nostru.

Cuvântarea d-lui prefect al județului

D. Tică Popescu, prefectul județului, luând cuvântul, mulțumește d-lui vice-președinte al Consiliului pentru sacrificiile pe care a înțeles să le facă în județul Argeș, prin construcția unui sat model pentru sinistrații inundațiilor din anul trecut, care au înțeles ca semn de recunoștință să numească acest sat „Antonești".

Ați dispus, spune mai departe d. prefect să ni se aloce 47 milioane pentru lucrările de refacere.

Sunt în curs de executare 142 poduri, 2 palate administrative, repararea a 18 biserici și a 24 școli. Toate acestea s'au făcut numai cu sprijinul Dv., mărturie de iubire și de grijă pentru Argeș, care n'are nevoie de cuvinte.

Acesta este adevărata Dv. iubire pentru argeșeni.

Argeșul poartă recunoștință Mareșalului nostru și vă urmează cu încredere, domnule prim ministru, în opera Dv pentru Neam și pentru noi.

D. prim ministru a răspuns mulțumind prefectului pentru grija pe care a purtat-o argeșenilor și satului Antonești pentru sufletul pe care l-a pus ca să înțeleagă și să slujească Argeșul.

Plecând din satul Antonești, d. Mihai Antonescu, însoțit de d-nii miniștri și de demnitarii județului, a pornit spre valea Vâlsanului luând parte la adunarea Căminului Cultural din comuna Mușetești.

Aci, erau adunați studenții și tineretul argeșean depe valea Vâlsanului, în frunte cu d-nii Lascarov Moldovan, inspector al Fundațiilor Regale, Octavian Neamțu, directorul Căminelor Regele Mihai I, și preotul Onescu, președintele Căminului Cultural local.

Părintele Onescu a primit pe d. prim ministru spunând că întreaga vale a Vâlsanului a îmbrăcat haină de sărbătoare, fiindcă venirea primului ministru în mijlocul sătenilor este cea mai frumoasă sărbătoare și va fi înscrisă cu litere de aur în cartea Căminului Mușetești.

TRANSNISTRIA

VIAȚA ROMÂNEASCĂ INTRE NISTRU ȘI BUG

GHEORGHE MURGU
UN BARBU LĂUTARU AL TRANSNISTRIEI
Biruința artei naționale moldovenești în țara dintre Nistru și Bug

Cântecele sunt glasul simțirii popoarelor.

Ori cât de mult au dorit rușii în șovinismul lor necruțător să strivească tot ce era înfiripare națională în sânul popoarelor subjugate, n'au reușit nici odată pe deplin. N'au reușit mai ales cu Moldovenii, acești dârzi valahi, cari, după cum au stat aci neclintiți în calea năvălitorilor, cu aceeaș dârzenie au știut să-și păstreze limba, credința și datina sfântă, sub toate vifornițiile istorice ale urgiei slave.

Cu școlile închise, cu bisericile pline de vorgiasuri slavone, cu cinovnici ruși care își băteau joc de tot ce era moldovenesc, Românii Transnistrieni se închid în ei cu sufletul plin de tot amarul suferințelor, ascultă cântecul bătrânesc al trecutului, cântecul de dor și jale...

E tot ce au mai sfânt, căci e tot ce le-a mai rămas...

Treptat, treptat, muzica, cântul și dansul au intrat în datini, apoi s'au contopit cu însăși viața lor.

Iată dece inima Moldoveanului tresare ca o coardă strunită, gata să râdă sau să plângă alături de melodia sfântă a unei doine de dor, sau haiducești...

Iar cântăreții și lăutarii de seamă sunt căutați și cinstiți, rămânându-le numele în legendele vremurilor.

Despre un astfel de cântăreț e vorba în reportagiul acesta, despre un lăutar moldovean — un Barbu Lăutaru al Transnistriei, — care în timpul urgiei bolșevice a alinat cu dibla lui multe suflete și a cărui faimă a trecut apele mărginitoare ale Transnistriei, vestindu-se chiar dincolo de Bug...

Acesta a fost Gheorghe Murgu.

A fost odată în Dubăsari...

...Un tânăr Moldovean, care nu știa și care nici nu voia să cânte decât cântece moldovenești.

Vestea l-a mers din sat în sat...

Nu-l iubesc rușii, dar în schimb, moldovenii lui îl adoră.

Acest tânăr înjghebează un taraf, cu care cântă întru început pe la nunți, cumetrii și alte sindrofii prin târgul Dubăsarilor și numai după multă vreme, este cunoscut de toți moldovenii Transnistriei...

Căci unul era Gheorghe Murgu, și atât de meșteșugit mânuia el arcușul, că te lăsau toate necazurile sub vraja tainică a cântecului său...

„Cântă Murgu'n Jorile"

Doina, Parastița, Moldoveneasca, erau bucățile lui preferate, pe cari le-a înfrumusețat cu varitate cizelări și armonizări proprii.

Cântecul de joc moldovenesc era cerut mereu și pretutindeni, iar sunetele „Oleandrei" și ale „Logojenei", îmbujorau obrajii fetelor și flăcăilor în hora satului moldovenesc.

Iar când era chemat să cânte la vreo nuntă în Jori — patru sate legate unul de altul — veneau sătenii dela zece verste ca să-l asculte, căci vestea se răspândea ca fulgerul: „Cântă Murgu'n Jorile"...

Cântecul ce trece Nistrul

Vestea lui Gheorghe Murgu a ajuns până dincolo în codrii Orheiului.

Din Criuleni până'n Lăpușna, apoi prin toate satele de pe malul basarabean al Nistrului, lăutarii executau la ocazii solemne câte-o sârbă sau doină măestrită, pentru ca la sfârșit, cu admirație și mândrie profesională, să șoptească ca o taină ascultătorilor:

— „Asta-i a lui Gheorghe!... Gheorghe Murgu de peste Nistru!...

Dintre cântecele de lume, „Marița" lui Gheorghe Murgu a ajuns până în Moldova noastră de peste Prut, unduindu-și refrenul dela malurile Jijiei până'n lunca Siretului...

Iar cântecul tristeții de totdeauna, „Cântecul Străinătății" și astăzi e cântat prin satele moldovenești ale Transnistriei...

Prin străini e pâinea bună
Că n'o vezi nici câte-o lună
Bună, bună și miezoasă
Dar la mijloc veninoasă...
Vai de viața cea prin spini
Vai de traiul prin străini...
Că străinu-i ca și spinul
Că străina-i ca ciulinul...

Doina

„Când ne cânta Murgu Doina, îi plângea vioara și noi plângeam"... — iată ce-mi spune un țăran bătrân din mahalaua Dubăsarilor.

Și'ncepu bătrânul să-mi fredoneze cântecul cu ochii umeziți de lacrimi...

Doină azi și doină mâine
Eu cu doina's totdeauna
Dar cu mândra nici-o lună...
Doină zic, doină șoptesc
Cu doina mă răcoresc
Dacă nu m'aș răcori
Cu zile m'aș prăpădi...

Intr'adevăr, astăzi nu mai este un secret pentru nimeni modul barbar în care au fost tratați întotdeauna Moldovenii de către ruși.

Și, iată de ce, în condițiile de robie, cerșetorie și exploatare în care a fost pus de „binefacerea" rusească, poporul moldovenesc rămânând din ce în ce mai retras în cadrul izolat al satului, păstrându-și rădăcinile adânc înfipte în trecutul său, nu putea să vorbească despre dorurile sale scumpe, decât numai în cântece; și tot numai prin cântec moldovenii puteau medita la viața lor de libertate.

„Arestat cu întreg taraful"

„Era o noapte urâtă și ploiasă de Noembrie"...

(Îmi povestește o rudă a lui Murgu).

„A venit o mașină rusească mare cu niște comisari și l-au arestat pe Gheorghe și pe toți oamenii care cântau cu el".

GHEORGHE MURGU (Desen: V. Ștefan)

Conducătorul Ansamblului Moldovenesc al Radiostudioului din Tiraspol

„Noi, chiar dacă știam că nu-i cu nimic vinovat, nu puteam face nimic pentru el... Așa erau de rele vremurile....

Au plâns rudele pe ascuns, am plâns noi, a plâns tot satul.

I-au dus pe toți și n'am mai știut de ei...

...Pe atunci, mai bântuiau încă pe la noi răscoale, cari s'au întins până la Balta și mai departe, căci nu se dădeau moldovenii noștri după toate minciunile, pe cari le lătrau toți țâncanii de jidani, și apoi tare le era greu să se despartă de pământ.

Când într'o zi, auzim că Gheorghe al nostru cântă la Tiraspol la radio... l-a păcălit pe ruși Gheorghe, că era bun de gură și și-a scăpat viața".

Instrument de propagandă

...Când făceau rușii câte-o vorbărie mai mare pentru noi aieștia din Republica Moldovenească, apoi, hop că-l puneau din când în când pe Gheorghe cu taraful ca să mai cânte, căci, doar de dragul lui trebuia să răbdăm ascultând otrăvurile gurii lor"...

Plăci de patefon

Până la Moscova ajung cererile Moldovenilor în căutarea cântecelor lui Gheorghe Murgu.

In Nr. 9 din „Basarabia Roșie" din 1937, apare un anunț intitulat „Caut plăci moldovenești", cu următorul cuprins.

„Insistent vă rog să-mi procurați la Moscova și să-mi trimiteți contra ramburs până la 20 plăci patefon cu muzică moldovenească. — Doina, Ceban, etc.

Semnat, abonat Șoarec, căruia redacția îi răspunde:

„Cu regret, redacția este fără putere de a putea satisface cererea tovarășului Șoarec, precum și „alte numeroase cereri de acest fel", cari mereu sosesc la redacție".

Totuș, după un timp oarecare, mereu sub presiunea cererilor insistente Organizația Imprimării și Misiunii plăcilor de patefon se hotărăște să scoată în serii cântece moldovenești.

Ba ceva mai mult chiar —după cum scrie „Basarabia Roșie" — Muzghiz (Editura Muzicală de Stat) din Moscova, din str. Neglinaia Nr. 14, tipărește o colecție de cântece populare și muzică instrumentală moldovenească, care se epuizează, din primele zile, urmând apoi ca să fie mereu reeditată ajungând până la a șasea ediție.

Rând pe rând, cântecele executate de taraful lui Gheorghe Murgu, sunt imprimate pe plăci.

Doina, Paraschita, Jocul Moldovenesc, Mazăleasca, Oleandra, Logojeana, Bulgărească, Marița și altele.

Taraful își capătă denumirea de „Ansamblul Național Moldovenesc al Radiocomitetului".

Ajuns dirijor, numele lui Gheorghe Murgu trebuia rusificat și astfel, moș Gheorghe devine Gheorghi Sergheevici Murga.

Plăcile sunt imprimate în fabrica Neglinschio din Moscova, purtând unele din ele următoarele inscripții:

„Doina"—melodie populară moldovenească purtând seria 8873;

„Oleandra" — dans popular femeiun moldovenesc, executat de ansamblul național moldovenesc al Radiocomitetului, de sub conducerea lui G. S. Murga, purtând seria D. 8878 și așa mai departe.

„Dorul Moldoveanului"

Mult era gustat acest cântec de obidiții țărani transnistrieni. La auzul lui, inimile li se înduioșau până într'atât, încât șiroaie de lacrimi porneau năvalnic pe obrajii lor uscați de necazuri...

Gheorghe Murgu a imprimat și acest cântec pe plăci.

Și cântecul străinătății a găsit un mare răsunet printre moldoveni. Plăcile se cumpărau ca iarba cea de leac, iar cuvintele duioase pline de amarul înstrăinării trecea din gură în gură, din casă în casă, doinind dorul moldoveanului asuprit.

Și-au dat atunci seama sovieticii că au greșit aprobând lui Gheorghe Murgu, imprimarea acestui cântec, dând ordin ca imediat toate plăcile să fie confiscate.

Și astfel, nu numai dorul moldoveanului, dar, până și cântecul lui, au fost sfărâmate de necruțătorul șovinism rusesc...

Astăzi cu greu poți să găsești această placă.

Am aflat-o întâmplător la un țăran din satul Mălăești, care nu s'a îndurat s'o spargă, ci a păstrat-o îngropată în grădina lui plină cu flori, ca pe o ființă scumpă, ruptă din inima lui.

Laureat al Olimpiadei

Deși adus la Radio, abia în anul 1936, Gheorghe Murgu reușește prin arta și măestria lui să se impună și să obție primul loc la a patra Olimpiadă Sovietică.

Acest lucru nu a fost ușor pentru un moldovean.

Căci cântecul moldovenesc muzica lui melodioasă nu putea eși pe atunci din cadrul izolat al satului, deoarece nu aveau nici un sprijin și nici o recunoaștere din partea șovinsitului popor rus.

Lanțurile acestea de izolare le rupe arta neîntrecută a lui Gheorghe Murgu care țâșnește ca un șuvoiu nestăvilit invadând întinderile Moldovei dintre Nistru și Bug, trecând apoi și peste aceste vremelnice hotare.

Cântecul străbate lumea...

N'au mai putut stăvili rușii elanul moldovenilor transnistrieni...

N'au reușit dușmanii popoarelor subjugate de a înfrânge mișcarea biruitoare a artei naționale, căci talentele încoltesc și apar mereu din imensitatea fecundă a masselor populare moldovenești în țara dintre Nistru și Bug...

Astfel, în anul 1933, ia ființă capela corală „Doina" compusă din circa 40 de persoane dintre cari — scrie „Moldova Sovietică" — 90 la sută erau Moldoveni.

„Doina" a dat reprezentații la Kiev și alte orașe mari, ajungând până la Moscova unde execută un program ales de cântece moldovenești.

In satul Gundrabura, județul Ananiev, ia ființă o orchestră de coarde care execută măestrit cântecul „Marița" a lui Gheorghe Murgu, iar dansurile „Jocul", „Moldoveneasca" și altele, formau un repertoriu exclusiv de muzică românească.

Fanfara moldovenilor din satul Molochis, județul Râbnița, pe lângă cântecele populare, executa și bucăți clasice: Marșul Eroic, a lui Schubert, arii din operele Carmen și Aida.

Ansamblul coral al satului Jura și județul Râbnița, executa cu deosebită măestrie o serie de cântece populare moldovenești armonizate pe patru voci și a stârnit ropote de aplauze la Olimpiada Sovietică, dând apoi o serie de audiții la Radio Tiraspol.

Nu putem trece cu vederea ansamblul de fluere — instrumente naționale moldovenești — compus din Toader Toc în vârstă de 118 ani, Macarie Grișuc de 68 ani și Gavril Siniciuc, care au obținut succese binemeritate atât la serbările date în teatrul moldovenesc de Stat, sau la Radio Tiraspol cât și la a patra Olimpiadă Sovietică, executând cântecele populare moldovenești „Doina", „Ciobăneasca" și altele.

Amintind doar în treacă corul moldovenesc din satul Șerșenet din raionul Codina, orchestra moldovenească de coarde din satul Caragaș, județul Slobozia, corul moldovenesc din satul Podoimit, raionul Camenca, ansamblul de dansuri moldovenești din satul Lunga, județul Dubăsari, ansamblul de cântece și dans din satul Jori și altele, trebue să facem o mențiune deosebită pentru ansamblul de dans al copiilor din Ananiev, care executa cu un farmec deosebit „Moldoveneasca".

Ca încheere, trebue să menționăm că și până la revoluție, în Moldova Transnistriană au fost destule talente, unele dintre ele supraviețuind și sub regimul sovietic precum au fost: Băicol, un cioban din Grigoriopol, Covali din raionul Camenca și alții.

Moșu Gheorghe...

Așa-i spuneau Moldovenii lui Murgu. Era din fire șăgalnic, vorbăreț și glumeț, Moșu Gheorghe.

Nu cunoștea notele, căci era doar un lăutar dela țară doar talentul neasemuit și cântecele neamului său obidit l-au scos din Dubăsarii lui dragi, trâmbițându-i faima peste întregul întins al Moldovei, pătrunzând adânc în inima durerii, în inima Românilor asupriți de pretutindeni.

Deși cântecele lui te întristau până la lacrimi, moșu Gheorghe nu cunoștea ce e tristețea: era veșnic voios și glumeț, gata să-ți spue vreo „șotie bună" sau să-ți tragă o păcăleală zdravănă.

Rușii țineau la el, ca pisica la câine...

Știa el aceasta, moșu Gheorghe, și tot atât de bine știa să le răspundă la această „dragoste" ori de câte ori încerca cineva să-l calce pe coadă...

Îmi povestește fratele lui — care trăește și astăzi la Tiraspol, — că odată, un comitet muzical institui-se un concert de execuție artistică. Bine înțeles, trebuia să se prezinte și Murgu, care cânta de acum la Radio.

— „Când vine rândul lui Gheorghe, spune fratele său, un rusnac care era șăf de muzică ukraineană, și care știa și el că Gheorghe al nostru nu cunoaște la buchii, îi pune în băiae de joc niște titdule în față, cu dosu'n sus, chipurile ca să cânte după dânsele..."

„Gheorghe privește glumeț cu coada ochiului, pe când Sandu flautistu din taraful nostru care știa îi șoptește lui Gheorghe că acolo scrie „Căzăceasca..."

„Și-i arde Gheorghe atunci din scripcă o căzăcească, de hăui pământul"...

Rusnacii s'au uitat unul la altul și au tăcut.

Când mântui Gheorghe de cântat, luă scripca dela gât și poznaș cum era din fire zise către șăfu muzăcii ukrainiești:

— „Eu ți-am cântat Căzăceasca ta, după notele pe care mi le-ai pus cu dosu'n sus, acum dacă ești și tu maestru, cântă și tu „Ciobăneasca" mea, după notele mele...

Și întorcându-se îi arătă rusului ceva mai jos de spate...

Dar această replică vulgară, ascundea cel mai crud și dureros adevăr pe care poate Gheorghe Murgu îl simțea:

Ciobăneasca lui, scumpa lui Ciobănească nu avea până atunci note...

Un mormânt fără cruce

Lăsându-și meșteșugul arcușului pe mâna feciorilor și a nepoților, ca unică moștenire, după o viață întreagă de zbucium și luptă veșnic în căutarea unei case de închiriat sau în căutarea pâinii celei de toate zilele pentru numeroasa sa familie în primăvara anului 1940, Gheorghe Murgu trecu în lumea celor drepți, rugând cu limbă de moarte ca să fie îngropat ca un bun creștin.

Dar sovieticii nu puteau admite această excepție, oricât de mare ar fi fost Gheorghe Murgu.

Și, într'o zi posomorită, pe o ploaie înghețată de început de primăvară, moșu Gheorghe este condus spre locul de veșnică odihnă cu discursuri de paradă și propagandă comunistă, pe care le-a urât o viață întreagă...

Fără obiceiurile credinței strămoșești la care a ținut atât, pus într'un mormânt fără cruce, în cimitirul din marginea orașului Tiraspol, acolo lângă Nistru, pe care l-a cântat în cântecele sale, storcătoare de lacrimi, își doarme somnul de veci acela ce a fost Gheorghe Murgu — un adevărat Barbu Lăutaru al Moldovei Transnistriene.

COLINDÂND TRANSNISTRIA

După câteva zile de ședere prin Tiraspol și Odessa, orașe ce astăzi palpită de viață românească, îmbarcat într'un tren sanitar, îmi continui mai departe călătoria, prin nordul Transnistriei, spre locurile, unde ostașii noștri, încălziți de flacăra sfântă a dreptății, înscriu zi de zi pagini de epopee.

Trenul, datorită aglomerației de pe parcurs, înaintează alene spre Balta, făcând opriri îndelungate aproape în fiecare stație, permițându-ne în modul acesta să ne facem o idee asupra celor ce am reușit să realizăm în scurtul timp al administrației românești.

Pretutindeni domnește liniștea și voia bună. Gările sunt întesate de moldovence curat îmbrăcate cari, la prețuri modeste ne oferă din bunătățile recoltate prin partea locului. Iată o fetișcană, cu obrajii rumeni, zorind pașii spre ușa vagonului, cu un coș de cireșe mari, aproape cât nuca. Târgul îl facem repede: pentru câțiva lei, ni se oferă cireșe cu o farfurie pe care are grije să o umple cu vârf. Bunătățile încep să curgă doldora: unt proaspăt, [illegible] de lună, lapte bătut, păsări rumenite în cuptor, ouă, colaci împletiți, abia scoși din cuptor, miere de albine, etc. Cumpărăm din toate. [illegible] atâta bunătate în sufletul acestor moldovence, încât le dăm prețuri mai mari decât cele ce ni se cer.

Deoarece trenul ce-l așteptăm în stație întârzie să vină, cobor din vagon și intru în vorba cu una din fe[illegible]

— „*Altă dată, — îmi spune bătrâna, — ceeace vă dăm astăzi, nici noi nu le aveam. Cam pe vremea asta, în satul nostru năpădeau jidanii dela Moscova, ca omizile și ne luau tot.* Fructul, nu știam ce gust are, deși toată munca livezilor o făceam noi. Păsările, ouăle, untul și laptele mergeau la colhoz.

„De data asta mulțămim lui Dumnezeu, o venit dreptate și la noi".

Trenul flueră, marcând semnalul plecării. Sunt nevoit să opresc convorbirea, căci moldoveanca, sfătoasă la vorbă, mi-ar fi spus multe lucruri interesante.

Trenul părăsește stația. Dăm de câmpii întinse cât vezi cu ochii, acoperite cu semănături. Lanurile de grâu, legănate alene de vântul ce adie, contrastează auriu cu soarele ce alunecă ușor spre amiază. In fuga trenului distingem culturi întinse de păioase, porumb și cartofi. Livezi, cât vezi cu ochii, frumos rânduite, își pleacă crengile, sub bogăția roadelor ce dau în pârgă.

Iată mai departe, pe întinse porțiuni de islaz, turme de vite și de oi, rupând cu nesaț iarba crescută din belșug.

In priveliștea aceasta fermecătoare, mergem până spre seară, când la orizont ne apar apele Bugului, șerpuind alene, printre [illegible] al Transnistriei, leagăn al tradițiilor moldovenești.

Gh. Ganea

DREPTATE ȘI OMENIE

Odată cu isgonirea hoardelor jidovești și comuniste de pe pământul sfânt al Moldovei dintre Bug și Nistru, stăpânirea românească a venit aici ca să ridice dreptatea, cinstea, ordinea și munca, în fruntea tuturor celorlalte preocupări ale norodului.

Grija aceasta isvorăște în primul rând din sufletul Mareșalului Ion Antonescu, care s'a ridicat la conducerea României numai prin aceste virtuți și grija aceasta dăinuește în sufletul fiecărui funcționar venit din țară, înaintea oricăror altor îndatoriri.

Dar frații noștri drepți, frații noștri de sânge și de aceiaș credință, Moldovenii transnistrieni, nu au de unde cunoaște aceasta.

Ei, care au fost blestemați de soartă să fie despărțiți sute de ani de trupul țării lor, de Mama cea dreaptă, încă nu sunt dumiriți. Dușmanul care îi aține calea ca șarpele veninos pe vreme de căldură, îi ispitește cu vorba de câte ori moldoveanul nostru se află la strâmtoare sau în vre-o încurcătură.

Stăpânirea românească vine cu gândurile ei înalte, cu sufletul cinstit și curat și întinde [illegible] tă înțelegere brațele ocrotitoare spre Moldovenii transnistrieni.

Fratele nostru Moldovean, nu trebue să-și plece urechea la șoaptele dușmanului lui, la șoapta străinului, care atâta așteaptă, ca să-l îndemne și să-l învrăjbească împotriva țării și a stăpânirii.

Dimpotrivă, Moldoveanul înțelept, trebue să-l ia de mânecă pe dușman și să-l isgonească ca pe diavol de lângă el dacă simte că acest străin, acest liftă păgână ne batjocorește neamul — așa cum l'a batjocorit atâtea sute de ani— și dacă el este pornit împotriva noastră.

Soldatul român a venit aici și a vărsat sângele lui pentru desrobirea acestor frați, acest ostaș luptă pentru credință, se jertfește numai pentru dreptate.

Bolșevicii pentru o greșală cât de mică, îl aruncau pe om în pușcărie, îl alungau din sat cu toată familia lui sau chiar îl omorau fără părere de rău.

Cine dintre frații noștri Moldoveni va înțelege aceste lucruri, își va da repede seama cine îi sunt prieteni, frați, și cine îi sunt dușmani.

[illegible]

TRANSNISTRIA

HRONICUL VREMII

„DELFINUL" IESE LA LUPTĂ

Alături de navele noastre netemătoare, alături de micile vaporașe cu o uimitoare iuțeală, — care au ridicat în ochii tuturor popoarelor faima marinarilor români,— submarinul „Delfinul" are partea lui de isbândă. Fiindcă de multe ori a întâlnit în desele lui drumuri pe apă transporturi sovietice, pe care le ataca și le scufunda într'o clipită.

Intr'o zi de Octombrie, mohorîtă și rece, pe când se afla în apropierea coastelor Crimeei, a zărit, prin luneta periscopului, un uriaș vapor bolșevic, plin de trupe, de tunuri și de provizii. Acum e acum! Toată lumea din pântecul submarinului e în așteptarea ordinelor. „Prada" nu trebuește scăpată nici în ruptul capului. Inimile parcă au încetat să bată. Se lasă o liniște de mormânt. Comandantul „Delfinului" își face socoteala cu chibzuință și, apoi, ordonă tare: „Gata! Atențiune! Foc!..."

Două torpile, ca două dihănii de oțel, pornesc spre locul țintit. Transportul rușilor nu mai poate scăpa. Totodată submarinul se scufundă, pentru a fi ferit de avioanele sovietice, la o adâncime cât se poate de mare.

O detunătură înfiorătoare vestește pe toți ostașii submarinului că torpilele n'au dat greș. Au lovit în plin. Au lovit bine. Comandantul râde. Râde fiecare. Râd și nu mai pot de fericire. Căci bucuria lor e însăși bucuria Patriei care i-a trimis să lupte și să iasă biruitori.

GOSPODĂRIE ROMÂNEASCĂ IN JUD. BALTA

Din cele 13 județe ale Transnistriei, județul Balta ocupă un loc de frunte, nu numai ca întindere, dar mai ales prin rezultatele obținute de gospodăria și administrația românească.

Strădania și munca depusă în acest județ, sunt uriașe, față de paragina și dezastrul în care a fost lăsat de urgia bolșevică.

O mână de români, dârzi, harnici și pricepuți, în frunte cu neobositul Prefect al județului, d. col. Vasile Nica, care zi și noapte, pe teren, a sfătuit, îndrumat și supraveghiat toată activitatea, a redat pacea și siguranța acestui județ, dându-i o viață nouă.

Cu posibilități minime și luptând cu multe și inerente greutăți, s'au realizat totuși fapte mari: s'au deschis școlile, bisericile, sălile de spectacole, fabricile și așezămintele de cultură, aproape toate, după ce mai întâi au fost reparate și amenajate.

Pe lângă acestea, demnă de subliniat este acțiunea agricolă, aratul și semănatul care în acest județ a depășit cu mult suprafața fixată de Guvernământ.

Toată această muncă, aceste realizări, au fost constatate și apreciate de însuși Conducătorul Statului, d-nul Mareșal Ion Antonescu, care a vizitat recent orașul și județul Balta, parcurgând aproape 80 de km. cu mașina și cercetând cu cea mai mare atențiune roadele gospodăriei românești, în patru din cele șapte raioane ale județului. Această activitate este în plină desfășurare. Nu se precupețește nici-un sacrificiu, odihna cãzând pe planul al doilea.

Și pretutindeni, dând exemplu, și însuflețind munca, se află d-nul col. Vasile Nica, prefectul județului.

Pentru coordonarea muncii și stabilirea planului de realizări și pentru o cât mai bună administrare, au loc în fiecare Duminică, conferințe administrative, la reședința raioanelor.

O astfel de conferință, s'a ținut Duminică 14 Iunie, în raionul Pesceana.

Au participat d-nii: col. Vasile Nica prefectul județului; Cojocaru, subprefect; Grecu, insp. agricol; Valeria Oleniuc, șeful Centrului de Propagandă; Vasile Sandru, Ilie Roșca, Călărășanu, șefi de servicii, dr. Ghendru, dr. Antonescu și d-nii pretori: Bodnărescu, raionul Balta; Alexandrescu, raionul Berșad; Cuciuc Aurel, raionul Cecelnic; Sofian Dumitru, raionul Obodovca; Nicolescu Dumitru, raionul Savrani; Hațegan Ioan, raionul Olgopol; Dron, raionul Pesceana și Stefănescu ing. agronom, raionul Balta.

Au mai fost de față toți d-nii ing. agronomi și personalul localnic al raioanelor.

Inainte de conferință s'a vizitat, în grup, fabrica de spirt, de unt, depozitele de cereale, piața, spitalul, școala și ferma raionului, o realizare frumoasă, pretutindeni ținându-se consfătuiri și luându-se măsuri.

Conferința s'a început la orele trei după amiază. Timp de patru ore, s'au discutat toate problemele de gospodărie, de administrație, planul de realizări economice, comerciale, didactice, bisericesc, școlar și propagandă, d. col. Vasile Nica, prefectul județului dând sfaturi și precizând activitatea fiecăruia.

Au mai vorbit d-nii: insp. Grecu, pretor Bodnărescu, Călărășeanu, pretor Hațegan, dr. Ghendru și Valeria Oleniuc, șeful centrului de propagandă.

Conferința a fost încheiată de d. prefect col. Vasile Nica, care a mulțumit pretorilor pentru munca depusă, cerându-le și mai departe aceiași râvnă și toată strădania pentru cinstirea priceperii și spiritualității creatoare românești și pentru binele Neamului.

V. O.

Zeul războiului adresându-se lui Stalin, Churchill și Roosevelt: — Am să vă distrug, caraghioșilor!..

MERSUL RĂZBOIULUI

După căderea Sebastopolului presa din întreaga lume a subliniat importanța cucerirei acestei fortărețe, elogiind eroismul trupelor germane și române, care au înfrânt rezistența sălbatică a sovieticilor masați acolo cu scopul de a păstra în spatele frontului aliat un pericol permanent.

Insăși Mareșalul von Manstein a vizitat Postul de comandă al unităților românești de vânători ce au contribuit prin jertfa lor la prăbușirea cetății, felicitând călduros pe comandant și pe șefii diviziilor în subordine „pentru superba ținută și eroica bravură a ostașilor români".

In numele Führerului Adolf Hitler, Mareșalul von Manstein a comunicat că s'a conferit „Crucea de fier" cl. I-a d-lui general Vasiliu-Rășcanu și a conferit imediat aceiași recompensă d-lui general Băldescu, pentru acțiunea diviziei sale la cucerirea Bastionului II.

Frontul sovietic a fost spart în sectorul sudic pe o lărgime de 500 km. și înaintarea germană urmărește necontenit pe inamic, care se retrage în desordine. Orașul Voroneje a fost ocupat. Acest oraș este foarte important din punct de vedere militar, deoarece posedă o desvoltată industrie de tancuri, avioane și alte mașini de război. Moscova a confirmat deasemeni ocuparea orașului Stary-Oskol, situat pe râul cu acelaș nume.

Mareșalul Timoscenko a dat un ordin de zi, comentat pe larg la Berlin, din care se înțelege că armatele lui sunt în mod categoric slăbite în ce privește oamenii și materialul. Iată părți reproduse de presa germană din acest ordin de zi:

„Avem două sarcini de îndeplinit: să semănăm în rândurile inamicului pierderi atât de grele în material, în primul rând și în oameni, în al doilea rând, precum și să desfășurăm într'astfel operațiile noastre, încât să evităm încercuirile. Aceasta e mai însemnat decât apărarea fiecărui centimertu de pământ, dacă apărarea ne-ar aduce pierderi prea grele. Dar în orice împrejurări, frontul trebue să-și păstreze linia și legăturile cu trupele învecinate trebuiesc păstrate. Comandanții de trupe nu trebuie să râvnească atât la gloria de a-și menține pozițiile fără a se gândi la pierderi, cât de a realiza o apărare elastică. In cazul că nu se poate face altfel, iar prin contra atacuri statornice, întreprinse din ordin special, inamicul va trebui ținut sub foc".

Din acest ordin de zi reese clar ce spaimă a băgat în oastea inamică tactica de încercuiri a Comandamentului german.

In sectorul Kijev, trupele germane au făcut însemnate progrese.

Dintr'un convoi anglo-american care naviga spre portul Arhanghelsc, și din care făceau parte 38 de vapoare încărcate cu munițiuni, tancuri, avioane și hrană pentru ruși, submarinele și aviația germană care controlează acest spațiu a scufundat 32 de vase, deși convoiul era puternic excortat de crucișătoare americane.

In Africa, la El Alamein, frontul sudic a fost mult lărgit de către armata mareșalului Rommel, care continuă a avea inițiativa în luptă.

In China forțele japoneze înaintează victorioase spre Vest, prin provincia Kiangsi, pentru a se uni cu trupele japoneze care vin din Canton și înaintează spre Nord.

CRONICA SĂPTĂMÂNII

DIN ȚARA

■ Cu prilejul cuceririi Sevastopolului, d. prof. Mihai A. Antonescu, vice-președintele consiliului de miniștri și ministru al afacerilor străine, a adresat d-lui Joachim von Ribbentrop ministrul de afaceri străine al Germaniei, o telegramă de felicitări, la care d. Joachim von Ribbentrop a răspuns prin următoarea telegramă:

„Pentru urările pe care mi le-ați adresat în numele Guvernului Regal Român, cu ocazia cuceririi Sevastopolului, exprim Excelenței Voastre, în numele Guvernrlui Reichului, cele mai sincere mulțumiri. Popoarele noastre pot privi cu deosebită mândrie acest însemnat fapt de arme realizat de trupele române și germane în spiritul celei mai strânse frății de arme.

JOACHIM VON RIBBENTROP
Ministrul Afacerilor Streine al Reichului

■ In ziua de 7 Iulie 1942, d. profesor Mihai Antonescu, vice-președinte al Consiliului de miniștri, a primit în audiență pe d-nii: Manfred von Killinger, ministrul Germaniei la București; Renato Bova Scoppa, ministrul Italiei la București; René de Weck, ministrul Elveției la București; Quartin Bastos, ministrul Portugaliei la București; Petroff Ciomakoff, ministrul Bulgariei la București; Suphi Tanrioër, ministrul Turciei la București; Gerhard Stelzer, consilier de Legație al Germaniei la București.

■ Ministerul Apărării Naționale aduce la cunoștință următoarele:

Medicul căpitan de rezervă dr. Nicolin V. Titu, mobilizat la liceul militar „D. A. Sturdza" din Craiova, a donat solda pe luna Mai 1942:

a) Familiei eroului Andrei F. Dumitru, din comuna Cârna-Dolj, mort pe câmpul de luptă, a cărui soție este sinistrată în urma inundațiilor din primăvara acestui an, care are și doi copii mici.

b) Locuitorului Mihai Dumitru, aflat pe front cu regimentul de artilerie grea, care după relatările primăriei locale este cel mai sărac om din comuna Cârna, jud. Dolj, cu 4 copii, iar casa ce avea s'a prăbușit din cauza inundațiilor.

Suma de 18.000 lei a fost trimisă de liceul militar primăriei comunei Cârna, jud. Dolj, pentru a fi împărțită celor de mai sus.

Ministerul Apărării Naționale aduce mulțumiri publice medicului căpitan de rezervă dr. Nicolin V. Titu, pentru nobilul și frumosul gest, în care se oglindește dragostea ce o poartă atât celor nevoiași, cât și celor ce se jertfesc pentru țară și neam.

■ D. Branco Benzon, ministrul Croației la București, a dăruit soldaților noștri zece mii de țigări. D. prof. Mihai Antonescu, vice-președinte al consiliului de miniștri, a mulțumit d-lui Branco Benzon în numele guvernului pentru acest frumos gest.

DE PESTE HOTARE

■ Ziarul italian „Vedeta Fascista" a publicat un articol semnat de d. Enrico Santamaria, intitulat: *„D. prof. Mihai Antonescu ne vorbește despre noua Românie și despre contribuția ei la victorie"*. După ce face o prezentare a vieții și activității d-lui vice-președinte al Consiliului, ziaristul italian reproduce convorbirea pe care a avut-o cu d. Mihai Antonescu.

D. vice-președinte al consiliului începe prin a vorbi despre organizația șubredă a regimului bolșevic, de care s'a convins la fața locului cu prilejul vizitelor făcute în Transnistria. Discuțiile se continuă apoi în legătură cu noua Românie și regimul său, subliniindu-se sforțările noastre de răsboiu pentru a câștiga victoria. Am avut — a spus d. prof. Mihai Antonescu — mulți morți, răniți și dispăruți. Dar ne-am făcut datoria. Avem o admirabilă armată și suntem mândri de ea".

La sfârșit, d. prof. Mihai Antonescu a vorbit în cuvinte alese și deosebit de calde despre Italia și despre raporturile italo-române, omagiind pe Ducele Benito Mussolini care este pentru noi Românii cea mai înaltă expresie a geniului latin".

■ Ziarul „Slovo" din Sofia a publicat de curând un articol semnat de d. Simonoff, în care se ocupă de restabilirea vieții religioase din Transnistria și de acțiunea religioasă a misionarilor români. După ce arată că România a trimis o misiune bisericească pentru a activa între Nistru și Bug și că primii misionari ortodocși în Rusia au fost preoții militari români, autorul articolului spune în încheere următoarele: Restabilirea credinței creștine în Rusia este una dintre cele mai însemnate fapte din vremea noastră. Românii au arătat tuturor cum trebue să se lucreze în această direcție și prin aceasta, și-au înscris numele cu litere de aur în paginile credinței".

Camaraderia germano-română

Intr'una din zilele când ostașii noștri împingeau pe ruși peste Doneț, sprijinind cu destoinicie marele atac german, la comandamentul generalului de divizie Corneliu Dragalina, așezat în sărăcia unei case sătești, și-a anunțat vizita, pe neașteptate, vestitul general de armată german von Kleist, cel care a înscris pagini nepieritoare în istoria Germaniei național-socialiste, prin campaniile din Polonia, din Apus, din Balcani, cât și de pe frontul bolșevic.

Mare a fost bucuria care a învăluit inimile ofițerilor și soldaților români! Simțeau cu toții că au în preajma lor un frate priceput care îi privește cu dragoste și le prețuește vitejiile fără număr.

După ce se pun la cale anumite treburi de ordin militar, generalul von Kleist ia masa împreună cu camarazii de arme români. Mâncarea este simplă, dar bună.

Cu zâmbetul pe buze, generalul von Kleist a mulțumit pentru primirea călduroasă ce i s'a făcut arătând în acelaș timp calitățile de comandant ale generalului Dragalina, care a știut să insufle încredere și curaj trupelor sale în grelele lupte de apărare dela sfârșitul iernii, în bătălia dela Harkow cât și la trecerea Donețului.

Generalul von Kleist mulțumește deasemenea și ofițerilor, subofițerilor și trupei pentru bravura și curajul lor.

Viața românească la Tiraspol

Am ajuns și eu la Tiraspol cu aceiași mentalitate pe care o avem aproape toți când judecăm lucrurile la domiciliu.

Și această mentalitate era: voiu găsi la Tiraspol un oraș rusesc în care cu greu am să mă înțeleg deoarece nimeni nu va ști să-mi răspundă în graiul lui Neculce.

Nu mi-au trebuit însă câteva ore ca să am o impresie contrarie și nu mi-au trebuit decât câteva zile ca să mă conving în mod absolut de cele ce voi afirma:

La Tiraspol se vorbește foarte mult românește.

O să mire poate pe unii acest lucru așa cum m'a mirat și pe mine, dar vă încredințez că e perfect adevărat.

Se vorbește acolo limba aceia lată moldovenească pe care am mai întâlnit-o la Românii de peste Prut și anume în jud. Lăpușna în satele: Nisporeni, Vărzărești, Șaptesate, Ciuciuleni și altele.

Aceleași cuvinte, aceleași accente.

Acum vreo zece ani în urmă mă dusesem și în Basarabia cu aceiași strângere de inimă. Imi formasem o convingere intimă — rod al unei propagande nesăbuite, — dar ajuns acolo am avut negrăita plăcere să constat că limba românească este adânc înrădăcinată în inima poporului basarabean, și că se vorbește tot așa de mult, de clar și frumos ca și la mine în Moldova.

Mi-am făcut atunci mustrări aspre pentru că am crezut în acea propagandă netinând în seamă faptul că acolo sunt moldoveni ca și dincoace de Prut.

Acelaș sentiment, dar mai puternic parcă, l'am încercat zilele trecute la Tiraspol.

Ba am primit chiar o frumoasă lecție de românism de la o neaus torită, în dugheana căreia intrasem să-mi cumpăr chibrituri și unde de dragul de a fi înțeles, am întrebuințat limba lui Stalin:

— Est spișchi?

— Niet spișchi... dar sunt chibrituri.

Am dat patru lei, am primit chibriturile și lecția și am ieșit din dugheană rușinat.

In general, Tiraspolul nu-ți face impresia unui oraș rusesc cucerit, ci a unui oraș românesc, care în mod firesc a revenit Patriei mame, după o anumită lipsă.

Așa se explică desigur dece românizarea comerțului dela Tiraspol a prins așa de ușor.

Un altoi prins pe trupul unui arbore îndeaproape înrudit. Simți o adevărată mândrie românească când pe străzile principale întâlnești firme ca: „Restaurantul Gorjului" sau la „Victoria Axei". Alte o mulțime de firme românești își strigă prezența pe străzile principale, iar o mare librărie din centru a umplut vitrinele cu cele mai noui opere ale scriitorilor români, pe când în jurul tău auzi strigându-se numele ziarelor dela București.

Este adevărat că limba românească o întâlnești mai mult la oamenii vârstnici, dar nu e mai puțin adevărat că o vorbesc deștul și copiii, cu toată interdicția bolșevicilor.

Cu luni în urmă fusesem în unele sate la peste 70 km. depărtare de Tiraspol și m'am întâlnit și pe acolo cu draga mea limbă dela Dumești.

Așa dar, un răspuns categoric pentru propaganda mincinoasă, un răspuns tare și semeț:

Limba românească nu se termină nici la Prut, nici la Nistru și nici la Bug...

Tiraspol, 20 Iunie 1942

Prof. Ion Buinaru

Ce-i dorește Europa lui Stalin!

TRANSNISTRIA

D. Prof. Mihai Antonescu, Vice-preşedintele Consiliului de Miniştri trece în revistă compania de onoare din Piteşti, cu prilejul vizitei D-niei Sale în judeţul Argeş.

In Crimeia Mareşalul decorează pe Generalul Mattenklott

Biserică de lemn din nordul Transilvaniei.

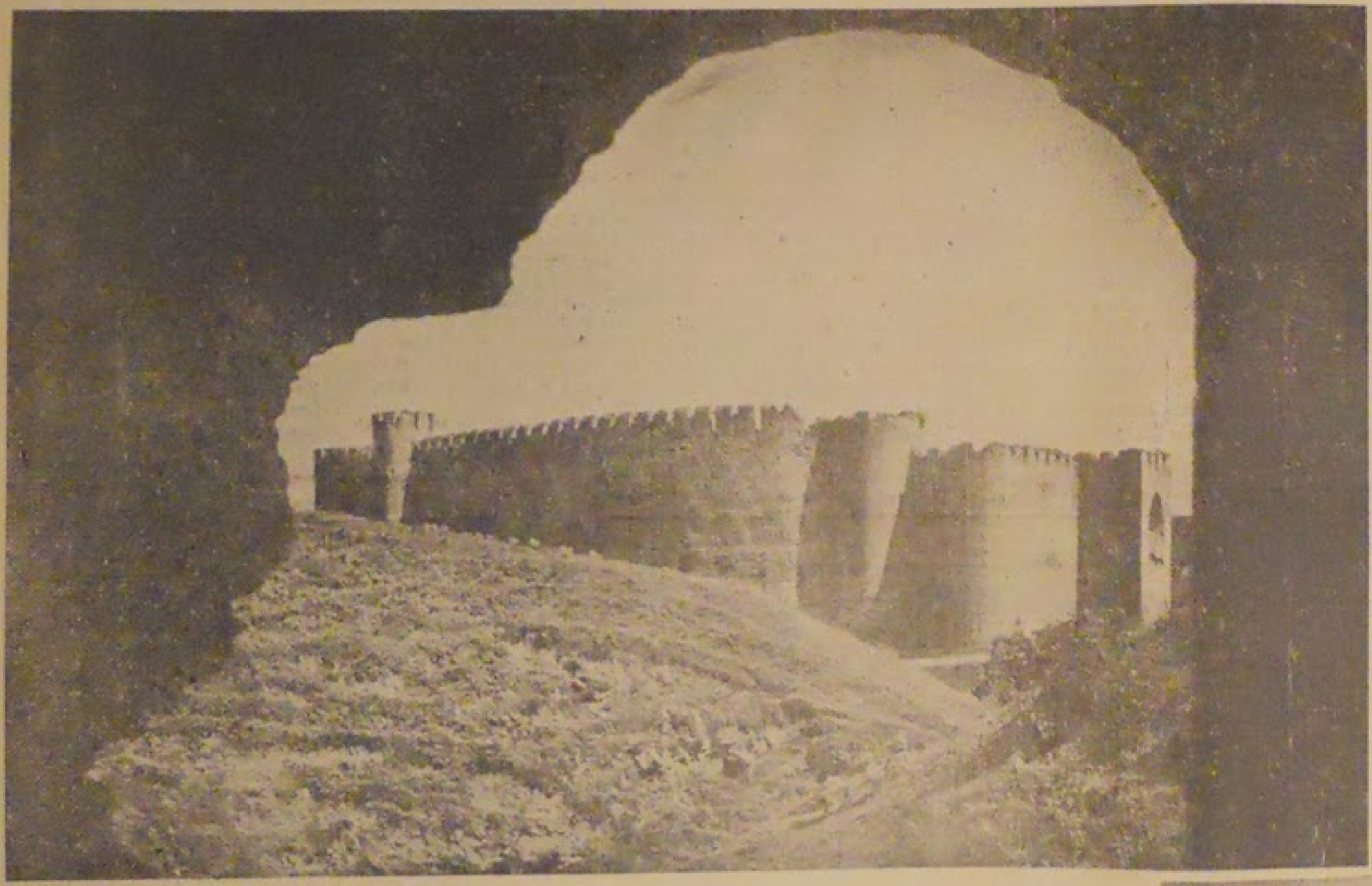

Cetatea Hotinului din Basarabia de miază-noapte, a cărei vechime datează din veacul al XVII-lea, se arată impunătoare şi de nebiruit ochiului omenesc şi astăzi, ca şi în vremurile îndepărtate ale istoriei, când între zidurile ei de granit voevozii noştri găseau adăpost împotriva hoardelor venite de peste hotare.

Mori de vânt basarabene

Mareşalul Conducător Ion Antonescu stând de vorbă cu un bătrân ţăran din Transnistria, care îşi destăinueşte toate păsurile inimii şi-şi manifestă bucuria fără margini de a-şi vedea desrobite plaiurile natale

Un grup de gazetari italieni, după ce au colindat frumoasele ţinuturi transnistriene, s'au oprit câtva timp în Odessa, vizitând Primăria Municipiului

Tipografia „Societatea Naţională de Editură şi Arte Grafice DACIA TRAIANA", Bucureşti, Str. Sărindar 5-7-9 — înmatriculată sub Nr. 186/942 la Reg. Oficiului Comerţului Bucureşti.

Tipărit la [illegible]